

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

VII.**Vypořádání připomínek k materiálu s názvem:**

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

Materiál byl rozeslán do meziresortního připomínkového řízení dopisem ministryně práce a sociálních věcí dne 11. prosince 2020, s termínem sdělení stanovisek do 13. ledna 2021. Vyhodnocení připomínek je uvedeno v následující tabulce:

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
Ministerstvo financí	Obecně	<p>Úvodem sdělujeme, že Ministerstvo financí vyjadřuje zásadní nesouhlas s materiálem „Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů“, a to především z takto nastaveného důchodového systému.</p> <p>V materiálu chybí zásadní informace o tom, z jakých zdrojů má být navržené opatření financováno. Návrh zákona převážně cílí na ženy, které zajišťovaly výchovu dětí v „největším rozsahu“. Tímto opatřením se má docílit i toho, aby došlo k částečnému snížení rozdílu mezi průměrným starobním důchodem mužů a žen. Avšak rozdíl mezi výší důchodů žen a mužů je důsledkem nižších výdělků žen, nikoli důsledkem doby strávené výchovou dětí. Zásadně nesouhlasíme s tím, aby problematika, která souvisí se zaměstnaností, trhem práce a odměňováním byla řešená v důchodovém systému a to novelou příslušného zákona.</p>	<p>Vysvětlení MPSV: Jak je uvedeno v důvodové zprávě, návrh reaguje na Programové prohlášení vlády, v němž se mj. uvádí: „<i>Sestavíme odborný pracovní tým pro důchodovou reformu, který zhodnotí dosavadní návrhy, aktuální situaci a předpokládaný vývoj a předloží návrh řešení, které zachová stávající nároky, definuje standard plošného zabezpečení ve stáří na principu solidarity, posílí princip zásluhovosti a bude motivovat lidi v aktivním věku, aby využívali podporované formy individuálního zajištění na stáří</i>“.</p> <p>Tento materiál se zabývá především posílením principu zásluhovosti. Toho je dosaženo tím, že se zavádí nový institut, tzv. výchovné (nebo též bonus za vychované dítě), jehož smyslem je posílit důchodové nároky osob, které získaly významnou zásluhu z hlediska budoucnosti financování základního důchodového pojištění tím, že dlouhodobě zajišťovaly výchovu dítěte, čímž se (obvykle) postaraly o přínos nového pojištěnce do systému. Předkladatel souhlasí s názorem, že rozdíl mezi výší důchodů žen a mužů je důsledkem mj. nižších výdělků žen (v důvodové zprávě je tato informace uvedena). K tomu</p>

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			<p>však dodává, že za příčinu tohoto rozdílu v odměňování považuje mj. užší okruh příležitostí pečujících osob k výkonu lépe placených zaměstnání (péče o děti neumožňuje takové pracovní nasazení jako u nepečujících osoby). Čím více mají osoby dětí, o které se musejí starat, tím je pro ně obtížnější se etablovat v solidně odměňovaném zaměstnání. Další příčinou rozdílu ve výši důchodů mužů a žen je nižší důchodový věk žen, při kterém, pokud jej využijí, nemohou objektivně získat tolik doby pojištění, jako muži, což způsobuje, že zásluhová složka jejich starobního důchodu je nižší.</p> <p>Výchovné je koncipováno jako finanční částka v pevně stanovené výši (počáteční hodnota je 500 Kč), o kterou se zvýší zásluhová část (do 31. 12. 2022 procentní výměra) starobního důchodu pojištěnce, který zajišťoval výchovu konkrétního dítěte v největším rozsahu. V případě péče o více dětí se tato částka násobí počtem těchto dětí. Vzhledem k tomu, že osobami, které výchovu dětí v největším rozsahu zajišťovaly, jsou převážně ženy, docílí se tímto opatřením částečného snížení rozdílu mezi průměrným starobním důchodem žen a mužů. Opatření směřuje jak na důchody, které budou přiznávány v budoucnu, tak na důchody přiznané v období před datem účinnosti nové právní úpravy.</p> <p>MF trvá na svém stanovisku: Z programového prohlášení vychází jen částečně! Vytrženo z kontextu prohlášení. V materiálu stále chybí zásadní informace o tom, z jakých zdrojů má být navržené opatření financováno. Návrh zákona převážně cílí na ženy, které zajišťovaly výchovu dětí v „největším rozsahu“. Tímto opatřením se má docílit i toho, aby došlo k částečnému snížení rozdílu</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			mezi průměrným starobním důchodem mužů a žen. Avšak rozdíl mezi výší důchodů žen a mužů je důsledkem nižších výdělků žen, nikoli důsledkem doby strávené výchovou dětí. Zásadně nesouhlasíme s tím, aby problematika, která souvisí se zaměstnaností, trhem práce a odměňováním, byla řešená v důchodovém systému a to novelou příslušného zákona. Rozpor
Ministerstvo financí	Obecně	Návrh přináší zásadní změny do platné právní úpravy důchodového pojištění, má enormní dopad na finanční udržitelnost a v materiálu chybí zásadní informace o tom, z jakých zdrojů má být navržené opatření financováno. Tato připomínka je zásadní.	Vysvětlení MPSV: Co se týče finanční udržitelnosti, je z materiálu patrné, že zvýšení pojistného se v této souvislosti nenavrhuje, neboť je to společensky i ekonomicky obtížně obhajitelné. Náklady související se zavedením tzv. výchovného budou financovány standardně z daňových výnosů. Částečné financování důchodových dávek daněmi je v průběžném systému v EU poměrně standardním přístupem, a i v ČR běžně k financování deficitů důchodového účtu z daní dochází již v současnosti. MF trvá na své připomínce: V materiálu stále chybí zásadní informace o tom, z jakých zdrojů má být navržené opatření financováno. Rozpor
Ministerstvo financí	Obecně	Materiál se odkazuje na splnění úkolu vyplývající z usnesení vlády č. 79 a č. 1241 z roku 2020. Úkolem zadaným těmito usneseními bylo „připravit návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony“ nikoli „vyrovnat nižší průměrnou úroveň důchodů žen ve srovnání s muži bez ohledu na ženami získanou délku doby pojištění a dosahované příjmy pro výpočet důchodů“, jak uvádí materiál. Tato připomínka je zásadní.	Vysvětlení MPSV: Obsahem „ <i>návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony</i> “, který byl zpracován na základě Plánu legislativních prací vlády na rok 2019, má být vyrovnání nižší průměrné úrovně důchodů žen ve srovnání s muži bez ohledu na ženami získanou délku doby pojištění a dosahované příjmy pro výpočet důchodu, jak bylo uvedeno v podkladech pro zahrnutí úkolu do Plánu legislativních prací vlády.

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			<p>Splnit toto zadání lze jen novelou zákona o důchodovém pojištění, jak formálně zní úkol z tohoto plánu. Zmíněnými usneseními vlády z roku 2020 bylo plnění tohoto úkolu posunuto do roku 2020. Tato informace je uvedena přímo v předkládací zprávě materiálu.</p> <p>MF trvá na své připomince: Vláda svým usnesením uložila ministryni práce a sociálních věcí zajištění splnění legislativního úkolu s názvem „Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů“. V žádné části příslušných UV není uvedeno, že by tento návrh měl „vyrovnat nižší průměrnou úroveň důchodů žen ve srovnání s muži bez ohledu na ženami získanou délku doby pojištění a dosahované příjmy pro výpočet důchodů“. Pokud toto bylo uvedeno v podkladech pro zahrnutí úkolu do Plánu legislativních prací vlády, jedná se pouze o proklamaci předkladatele a nikoli o závazný parametr legislativního úkolu uloženého vládou.</p> <p>Rozpor</p>
Ministerstvo financí	K důvodové zprávě	<p>V důvodové zprávě MPSV uvádí, že tento úkol vyplývá z Programového prohlášení vlády, v němž se mj. uvádí: „Sestavíme odborný pracovní tým pro důchodovou reformu, který zhodnotí dosavadní návrhy, aktuální situaci a předpokládaný vývoj a předloží návrh řešení, které zachová stávající nároky, definuje standard plošného zabezpečení ve stáří na principu solidarity, posílí princip zásluhovosti a bude motivovat lidi v aktivním věku, aby využívali podporované formy individuálního zajištění na stáří“. Z návrhu není zřejmé, v čem konkrétně splnění uvedeného úkolu spočívá. Naopak se domníváme, že návrh jde výrazně proti uvedené části Programového prohlášení vlády. V čem konkrétně spočívá naplnění tohoto prohlášení zavedením tzv. výchovného?</p>	<p>Vysvětlení MPSV: Jak vyplývá z DZ, návrh přináší rozšíření tradičního pojetí zásluhovosti. Smyslem výchovného je společensky uznané a přijatelné ocenění zásluhy spočívající v přínosu a výchově nového budoucího přispěvatele do systému. Výchovné přitom náleží pouze osobám, které získaly nárok na starobní důchod, tj. byly účastny důchodového pojištění po dostatečně dlouhou dobu, čímž daly svým potomkům dobrý příklad hodný následování. Lze vycházet z obecného předpokladu, že potomek osoby, která byla dlouhodobě přispěvatelem do systému, bude rovněž takovým přispěvatelem. V průběžně financovaném</p>

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		<p>Tato připomínka je zásadní.</p>	<p>systemu lze institut výchovného považovat za velmi vhodný motivační nástroj.</p> <p>Návrh je přitom koncipován tak, že ocenění zásluh, které návrh přináší, může směřovat jak vůči ženám, tak vůči mužům. Snížení často kritizovaných rozdílů mezi průměrnou výší důchodu mužů a žen je tak v podstatě pouze průvodním jevem navrženého konceptu, nikoliv jeho primárním cílem. Tento průvodní jev (vycházející z prostého faktu, že ženy jsou častěji osobami zajišťujícími výchovu ve větším rozsahu) je nicméně velmi významným pozitivem celého návrhu a je třeba brát na něj zřetel např. v rámci úvah o nastavení paušální hodnoty ocenění výchovy.</p> <p>MF trvá na své připomínce:</p> <p>Navrhované „výchovné“ je spíše přerozdělovací dávkou a nikoli posílením zásluhovosti.</p> <p>Podle předkladatele je smyslem výchovného „společensky uznané a přijatelné ocenění zásluhy spočívající v přínosu a výchově nového budoucího přispěvatele do systému“. S tímto tvrzením nemůžeme zcela souhlasit. Není možné odhadnout, jak se v budoucnu vychované děti budou podílet na přispěvcích do systému.</p> <p>Rozpor</p>
<p>Ministerstvo financí</p>	<p>Obecně</p>	<p>V celém materiálu postrádáme definici řady pojmů? – „Co to znamená, že někdo dítě vychoval?“, „Co je osobní péče o dítě alespoň po dobu 10 let?“ „Co je pečovat ve větším rozsahu?“</p> <p>Tato připomínka je zásadní.</p>	<p>Vysvětlení MPSV:</p> <p>Pojmy se vyskytují již v současném znění zákona o důchodovém pojištění (§ 32 odst. 4, resp. v § 14 odst. 2); jedná se o tradiční pojem, který byl používán i v předchozích právních úpravách. Z procesního aspektu lze poukázat zejm. na § 85 odst. 4 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Při posuzování rozsahu výchovy (resp. největšího rozsahu) budou příslušné orgány sociálního zabezpečení vycházet z pravidel, která budou</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			<p>nastavena metodicky. Rozhodování o rozsahu výchovy bude standardně přezkoumatelné po správní i soudní linii. Vzhledem k tomu, že v současnosti vůbec nedochází ke sporům při posuzování toho, které z pečujících osob má být doba péče o dítě do 4 let věku hodnocena jako náhradní doba pojištění, nepředpokládá se ani významnější množství sporů o hodnocení výchovy.</p> <p>Stanovisko MF - ČÁSTEČNĚ VYPOŘÁDÁNO Z materiálu stále není zřejmé, co si představit pod pojmem „Co je pečovat ve větším rozsahu?“ „Pravidla budou nastavena metodicky.“ – požadujeme do návrhu zařadit základní teze prováděcích předpisů, ať je možné posoudit jednotlivá kritéria, podle kterých se bude při přiznání výchovného vycházet.</p> <p>Reakce MPSV: Metodika nemá formu právního předpisu, jedná se o řídicí akty.</p>
Ministerstvo financí	Obecně	<p>Důvodová zpráva uvádí příčiny rozdílů v důchodech mužů a žen, kterými jsou z 1/3 nižší důchodový věk a z 2/3 rozdíly v úrovni odměňování na trhu práce. V zásadě tak jde o systémové selhání, nikoliv však v tom, že by důchodový systém v ČR znevýhodňoval pečující. Je tomu spíše naopak. Rozdíly v úrovni mezd a platů jsou kolem 20 %, zatímco rozdíly v úrovni důchodů jen cca 13 %, což svědčí o redistribuci ve prospěch těch s nižšími vyměřovacími základy. Cílem by tak měla být náprava nerovností, které rozdíly vytváří – sjednocení důchodového věku (již probíhá) a odstranění diskriminační složky v odměňování. Po odstranění těchto příčin by pak bylo nyní navrhované vyrovnání diskriminační mezigeneračně (stejná kompenzace dnes a po unifikaci důchodového věku nemá opodstatnění). Obecně je zásadní řešit příčinu rozdílů v úrovni</p>	<p>Vysvětlení MPSV: Předpisy v oblasti trhu práce (zákoník práce, zákon o zaměstnanosti) existují a jsou vymáhány v rámci činnosti orgánů inspekce práce. Rozdíl v odměňování není obvykle důsledkem přímé diskriminace z důvodu pohlaví, ale je především důsledkem užšího okruhu příležitostí pečujících osob k výkonu lépe placených zaměstnání (péče o děti neumožňuje takové pracovní nasazení jako u nepečujících osoby). Čím více mají děti, tím je pro ně obtížnější se etablovat v solidně odměňovaném zaměstnání. V důvodové zprávě je uvedeno, že část rozdílu bude postupně eliminována probíhajícím sjednocením důchodového věku u obou pohlaví a také posilováním principů rovných příležitostí. U osob, kterým již byl</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		<p>důchodů, nikoliv její důsledek. Proto požadujeme, aby MPSV nejdříve předložilo návrhy v oblasti trhu práce řešící diskriminaci v odměňování a poté aby dle potřeby cílového stavu přepracovalo předložený návrh, který může reagovat i na přechodné období mezi současným stavem a cílovým.</p> <p>Tato připomínka je zásadní.</p>	<p>starobní důchod přiznán, se však pozitivní efekt tohoto předpokládaného budoucího vývoje žádným způsobem projevit nemůže.</p> <p>MF trvá na své připomínce:</p> <p>Je sice pravda, že samotná diskriminace není ani zdaleka jediným faktorem mzdových rozdílů na trhu práce, ale výzkumy v této oblasti mluví až o 10% rozdílu v důsledku diskriminace mezi pohlavími (tedy v ČR při rozdílu cca 20 % jde o zhruba polovinu).</p> <p>To tedy znamená, že je stále podstatný prostor pro zlepšení i ve stávajícím systému, který bude znamenat pozitivní dopad jak na společnost, tak veřejné finance.</p> <p>Proto trváme na připomínce a požadujeme, aby MPSV podniklo kroky na efektivní odstranění diskriminační složky ze mzdových rozdílů mezi muži a ženami.</p> <p>Rozpor</p>
<p>Ministerstvo financí</p>	<p>Obecně</p>	<p>Z hlediska pojistné matematiky považujeme požadavek na srovnání úrovně důchodů žen a mužů za pochybný. Ve zdůvodnění chybí uvedení základního parametru, a to délky pobírání starobního důchodu. Podle úmrtnostních tabulek ČSÚ 2019 činí očekávaná délka dožití v 65 letech u mužů 16,3 roku, zatímco u žen 19,9 roku. Při odchodu do důchodu v 65 letech a v cenách a podmínkách roku 2019 bude tedy statisticky průměrnému muži za dobu trvání starobního důchodu vyplaceno cca 2,93 mil. Kč, zatímco ženě 3,12 mil. Kč, tedy o 6,4 % více. S uvažovaným postupným narovnáváním rozdílu v odměňování mužů a žen pak bude zcela jistě docházet ke zvyšování uvedené disproporce. Proto nedoporučujeme zavedení příplatku za vychované děti, případné sociální problémy osamělých důchodkyň s nízkými důchody doporučujeme řešit jinými cílenými a rozpočtově méně nákladnými opatřeními.</p> <p>Tato připomínka je zásadní.</p>	<p>Vysvětlení MPSV:</p> <p>Cílem materiálu je ocenit zásluhy o budoucnost systému. Návrh je přitom koncipován tak, že ocenění zásluh, které návrh přináší, může směřovat jak vůči ženám, tak vůči mužům. Snížení často kritizovaných rozdílů mezi průměrnou výší důchodu mužů a žen je tak v podstatě pouze průvodním jevem navrženého konceptu, nikoliv jeho primárním cílem.</p> <p>Tento průvodní jev (vycházející z prostého faktu, že ženy jsou častěji osobami zajišťujícími výchovu ve větším rozsahu) je nicméně velmi významným pozitivem celého návrhu. Nelze přehlížet, že rozdíl mezi průměrným starobním důchodem mužů a žen se pohybuje okolo 2000 Kč. Tento stav, i když jeho příčiny vznikly a existují mimo základní důchodové pojištění, je dle názoru předkladatele obtížně společensky obhajitelný a dlouhodobě udržitelný,</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			<p>neboť okamžité náklady na financování základních životních potřeb jsou u žen i mužů v zásadě stejné. Na základě Směrnice 2044/113/ES zakazující jakoukoli diskriminaci na základě pohlaví v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování rozhodl Soudní dvůr Evropské unie 1. března 2011 ve věci C-236/09, Association belge des Consommateurs Test-Achats ASBL, že není možné používat faktor pohlaví (tj. rozdílné střední délky života) pro stanovení výše pojistného nebo výše pojistného plnění. S ohledem na zákaz diskriminace považuje MPSV cíl snížení rozdílů výše důchodů mužů a žen za zcela relevantní a zároveň s odkazem na výše uvedený rozsudek nevnímá odkaz na rozdílnou střední délku života jako důvodnou a potenciálně obhajující možnost rozdílné výše důchodu mezi muži a ženami. Fakt, že ženy se statisticky dožívají vyššího věku než muži, nemůže být argumentem pro ospravedlnění závěru, že jim důchodový systém nemá garantovat srovnatelnou životní úroveň jako mužům.</p> <p>MF trvá na své připomínce: Cílem důchodového systému, založeném na „pojistném“ principu, nemůže být poskytování rovných dávek. To je neobhajitelné a neústavní. Již dnes důchodový systém obsahuje poměrně velkou solidární složku, což je vidět i na tom, že tzv. wage gap je v ČR daleko vyšší než tzv. pension gap. Současný důchodový systém nijak neznevýhodňuje ženy, právě naopak. Výpočet důchodové dávky neobsahuje žádný parametr pohlaví, tedy muž a žena s naprosto stejnými kariérami a výdělků dostanou stejný důchod. Argumentovat uvedenou směrnicí je naprosto zavádějící.</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			Trváme na připomínce, aby problémy trhu práce byly řešeny pracovně-právní legislativou a v případě nutnosti cílenými sociálními dávkami a nikoliv skrze další nesystémové prvky v důchodovém systému. Rozpor
Ministerstvo financí	Obecně	Materiál neobsahuje žádnou analytickou část , která by porovnála současný stav s navrhovaným a vyhodnotila tak výhodnost resp. nevýhodnost tohoto navrhovaného opatření. Požadujeme doplnit materiál o analýzu porovnávací výši důchodů žen s dětmi a výši důchodů žen bez dětí. Absenci údajů, které by dokazovaly, že výchova dětí skutečně ovlivňuje výši důchodu, považujeme za zásadní nedostatek materiálu. Tato připomínka je zásadní.	Vysvětlení MPSV: Text závěrečné zprávy RIA doplněn o příslušnou analýzu. Stanovisko MF - VYPRÁDÁNO ČÁSTEČNĚ Doplněná analýza vychází ze zjednodušujících předpokladů, které jsou navíc použitelné pouze v některých letech. Předpokládáme, že je možné prostřednictvím mimořádného dotazu z databáze ČSSZ získat přesnější údaje.
Ministerstvo financí	Obecně	Návrhem není dodržena rovnost mezi příjemci a z tohoto pohledu je zcela nepřijatelný. Průběžný systém je založen na přerozdělování prostředků získaných od současných plátců současným příjemcům dávek. V navrženém systému bude například nastávat situace, že více bonusů bude požívat nízkopříjmová žena se třemi dětmi, které však v budoucnu nebudou přispěvateli do systému (např. z důvodu kriminální činnosti apod.), než vysokopříjmová žena s jedním dítětem řádně přispívajícím do systému. Tato žena bude dostávat jen třetinu zvýhodnění a navíc bude dále znevýhodněna extrémním rozdílem v náhradovém poměru daného systému. Požadujeme zásadní revizi celého navrženého systému tak, aby takové excesy neobsahoval a naopak motivoval rodiče vychovat děti tak, aby přispívali do systému v ČR). <i>Pro účely návrhu je diskutabilní i situace, kdy je výchovné vypláceno osobám, jejichž děti žijí mimo území ČR. Je to v rozporu s myšlenkou, aby byly podporovány osoby, které budou vychovávat budoucí plátce důchodového pojištění.</i> Tato připomínka je zásadní.	Vysvětlení MPSV: Kritéria, která jsou v připomínce zmíněna, není možno v praxi individuálně a spolehlivě přezkoumávat, resp. v mnoha případech by to bylo sociálně necitlivé a tedy neobhájitelné (např. dítě zemřelo, dítě je invalidní či závislé na péči jiné osoby, dítě k datu vzniku nároku na starobní důchod není ještě zaopatřené, dítě se proti vůli rodičů odstěhovalo do zahraničí apod.). Taková kritéria nestanoví ani současná úprava zakotvující právo žen, které vychovaly děti, na snížení důchodového věku. Legitimita navrženého řešení je mj. dána tím, že výchovné náleží pouze osobám, které získaly nárok na starobní důchod , tj. byly účastny důchodového pojištění po dostatečně dlouhou dobu, čímž daly svým potomkům dobrý příklad hodný následování. Lze vycházet z obecného předpokladu, že potomek osoby, která byla dlouhodobě přispěvatelem do systému, bude zpravidla rovněž takovým přispěvatelem.

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			<p>Příklad s pečující osobou, jejíž potomek se věnuje trestné činnosti, nelze zobecňovat, neboť jde o exces, na jehož základě nelze stavět obecné pravidlo.</p> <p>Vysokopříjmová žena s jedním dítětem zjevně dostala příležitost vykonávat solidně odměňované zaměstnání, což znamená, že dopad výchovy na její kariéru nebyl tak citelný, jako u ženy s nižšími příjmy a více dětmi. Výše příjmů pojištěnce není rozhodujícím kritériem pro vznik nároku na výchovné. Návrh oceňuje jinou formu zásluh, než je průběžné placení příspěvků do systému.</p> <p>MF trvá na své připomínce: Připomínka nijak nekritizuje případy, kdy se dítě vystěhuje do zahraničí proti vůli rodičů (máme za to, že daleko víc případů bude, kdy se vystěhují se svolením rodičů). Smysl připomínky byl, že argument předkladatele o odměně za „budoucnost systému“ je defektní a při základním právu na volný pohyb osob v rámci jednotného trhu i pochybný. To, že následně není předkladatel, zcela logicky, schopen argumentovat jinak než „nemůžeme myslet na všechny individuální případy“ není problém připomínky, ale samotného návrhu.</p> <p>Argumentaci bychom chápali, kdyby nebylo možné věc řešit jinak a pokud by budoucnost průběžného systému dávala větší smysl než jeho současnost. Ani jedno neplatí. Proto požadujeme uvedené defekty návrhu vyřešit.</p> <p>Rozpor</p>
Ministerstvo financí	Obecně	Návrh, aby z hlediska nároku na zvýšení starobního důchodu za vychované dítě nebyl rozhodný „druh“ starobního důchodu (řádný, odložený, nebo předčasný), považujeme za velmi problematický z hlediska nabídky práce osob v předdůchodovém věku. Návrh zákona totiž nijak neuvažuje možnost, že by zavedením bonusu za vychované dítě prudce vzrostl podíl	<p>Vysvětlení MPSV: Nelze kvalifikovaně odhadovat, že zavedení výchovného povede nutně ke zvýšenému nápadu předčasných odchodů do starobního důchodu ve srovnání se současným stavem. Návrh žádným způsobem nemění pravidla pro krácení důchodu za předčasnost. Osoba, která odejde do starobního</p>

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		<p>předčasných důchodů na celkových nově přiznaných důchodech (bonus za vychované dítě by kompenzoval penalizaci za odchod do předčasného důchodu). Požadujeme, aby byly negativní dopady na nabídku práce vyčísleny, a tyto údaje byly zahrnuty do důvodové zprávy a zprávy RIA.</p> <p>Tato připomínka je zásadní.</p>	<p>důchodu předčasně, bude mít důchod standardně krácen a výše výchovného nebude mít žádnou vazbu na toto krácení.</p> <p>MF trvá na své připomínce: Kvalifikovaný odhad je jistě složitý, na druhou stranu by předkladatel mohl vyjít z prostého faktu, že v ČR je poměrně vysoký podíl předčasných důchodů již dnes. Vyplacením paušální částky se tak motivace k předčasnému opuštění trhu práce zvýší, i kdyby jen čistě matematicky. Proto musíme nadále trvat na připomínce a vypořádání prohlásit za nedostatečné.</p> <p>Rozpor</p>
Ministerstvo financí	Obecně	<p>Návrh vychází z definice výchovy dítěte ze zákona o důchodovém pojištění, který ve svém důsledku vede k tomu, že dítě vychovala žena, protože při výpočtu starobního důchodu doloží pouze rodný list dítěte. Návrh neřeší zásadní otázku, a to zda dítě žadatelka skutečně vychovala, či zda dítě neodložila třeba do dětského domova.</p> <p>Tato připomínka je zásadní.</p>	<p>Vysvětlení MPSV: Podle navrženého ust. § 34a odst. 3 zákona o důchodovém pojištění se dítě pro účely výchovného považuje za vychované, jen jsou-li splněny podmínky výchovy dítěte podle § 32 odst. 4 téhož zákona. Obecnou podmínkou je, že osoba <i>osobně</i> pečuje nebo pečovala o dítě ve věku do dosažení zletilosti alespoň po dobu deseti roků; tato úprava bude platit též pro účely zvýšení za vychované dítě.</p> <p>Stanovisko MF - VYPOŘÁDÁNO</p>
Ministerstvo financí	Obecně	<p>Prokazování výchovy dítěte pouze na základě čestného prohlášení je velmi zneužitelné s ohledem na chybějící současnou evidenci pečujících. Jak ČSSZ bude posuzovat žádosti o výchovné? Podle čeho ČSSZ určí který z rodičů více nebo méně pečoval o dítě? Jak ČSSZ bude postupovat v případě, že jeden z rodičů již zemřel a druhý, který žádá o výchovné, se ve skutečnosti o dítě nestaral? Jak bude ČSSZ v případě žádosti obou rodičů zjišťovat skutečnosti o tom, který rodič pečoval více a který méně? V případě, že rodiče dětí už spolu nežijí, může nastat</p>	<p>Vysvětlení MPSV: Návrh vychází ze stejných principů, na kterých je již v současnosti založeno posuzování péče pro účely jejího hodnocení jako náhradní doby pojištění. Při posuzování rozsahu výchovy budou příslušné orgány sociálního zabezpečení vycházet z pravidel, která jsou a budou nastavena metodicky. Prokazování výchovy bude probíhat za využití čestného prohlášení, a to jak pro muže, tak pro ženy. Text čestného</p>

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		<p>i situace, že jeden rodič nebude vědět o případném pobírání výchovného druhého rodiče. V materiálu zcela chybí, jak bude toto ověřování probíhat, přestože bude navrhovaná úprava generovat poměrně složitá a komplikovaná řízení. V současné době je možná střídavá péče obou rodičů, čerpání rodičovské dovolené střídavě oběma rodiči, dochází ve značné míře k rozšíření zapojení otců do péče o dítě. Trend zapojení mužů do výchovy je široce podporován i dalšími opatřeními a zpětně bude obtížnější prokázat a následně rozhodnout, který rodič zajišťoval péči ve větším rozsahu. Přitom se takovéto spory dají, zejména v případě rozvedených rodičů (ať již v průběhu výchovy dítěte nebo až poté, co dítě dosáhlo zletilosti) s velkou mírou pravděpodobnosti očekávat. Není nám jasné, jaký způsobem se bude skutečný rozsah péče s odstupem několika desítek let (či více) prokazovat. Požadujeme návrh přepracovat do podoby, aby možnosti zneužití eliminoval na naprosté minimum (ideálně zcela) a definoval sankce, pokud k tomu v naprosto výjimečných případech dojde. V neposlední řadě upozorňujeme, že za řádnou péči o dítě lze považovat také zajišťování dostatečného příjmu pro pokrytí veškerých potřeb dítěte - i ten kdo chodí do práce se o dítě stará. Vše je o domluvě mezi rodiči o tom, jak si jednotlivé role ve výchově o děti rozdělí.</p> <p>Tato připomínka je zásadní.</p>	<p>prohlášení musí být formulován tak, aby z něj bylo možné co nejlépe určit, kdo pečoval o dítě ve větším rozsahu, neboť jen taková osoba bude mít nárok na to, aby zásluhová část jejího starobního důchodu byla navýšena o výchovné. Na druhé straně může vhodně koncipované čestné prohlášení posloužit jako významný důkaz existence odpovědnosti za přeplatek na dávce, pokud se později prokáže, že údaje v něm uvedené byly zjevně nepravdivé. Aby se co nejvíce zamezilo účelovému jednání na straně osob zajišťujících výchovu, bude možno o hodnocení výchovy pro důchodové účely požádat jen při podání žádosti o přiznání důchodu.</p> <p>Rozhodování o rozsahu výchovy bude standardně přezkoumatelné po správní i soudní linii.</p> <p>Vzhledem k tomu, že v současnosti vůbec nedochází ke sporům při posuzování toho, které z pečujících osob má být doba péče o dítě do 4 let věku hodnocena jako náhradní doba pojištění, nepředpokládá se ani významnější množství sporů o hodnocení výchovy.</p> <p>Soudní praxe případně pravidla pro posuzování rozsahu výchovy dotvoří.</p> <p>Návrh nemíří na podporu toho z rodičů, který „zajišťoval dostatečné příjmy pro pokrytí veškerých potřeb dítěte, tj. chodil do práce, čímž se o dítě staral“ – úsilí tohoto rodiče je oceněno započtením výdělků (vyměřovacích základů), jichž dosahoval.</p> <p>MF trvá na své připomínce:</p> <p>Nesouhlasíme s vypořádáním připomínky. Argumentaci tím, že v současnosti vůbec nedochází ke sporům při posuzování toho, které z pečujících osob má být doba péče o dítě do 4 let věku hodnocena jako náhradní doba pojištění, považujeme za zcela lichou a představu, že</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			<p>posuzování skutečnosti, kdo o dítě pečoval, vyřeší institut čestného prohlášení, za iluzorní.</p> <p>Pokud jde o prokazování toho, že dotyčná osoba o dítě pečovala, pro účely náhradní doby pojištění, je třeba upozornit, že při tomto posuzování může být jen v zanedbatelné míře ovlivněna situace druhého rodiče (pokud jeden z rodičů pečoval o dítě a nebyl účastníkem důchodového pojištění, druhý rodič v drtivé většině případů vykonával nějakou výdělečnou činnost, takže je účastníkem důchodového pojištění z tohoto titulu a nemá tedy důvod započítání náhradní doby pečujícímu rodiči zpochybňovat).</p> <p>Zvýšení zásluhové části za každé vychované dítě, kterého může dosáhnout pouze jeden z rodičů, má v tomto směru mnohem větší potenciál vyvolávat spory mezi rodiči. Je třeba si uvědomit, že o důchod budou rodiče žádat v řádu cca dvou až tří desítek let poté, co dítě dosáhlo plnoletosti. V té době již spolu rodiče dávno nemusí žít a mohou mít konfliktní vztahy i v případech, kdy manželství po dobu výchovy dítěte trvalo a rodiče se na jeho výchově podíleli ve vzájemné shodě. Není nám stále jasné, jak hodlá předkladatel řešit posuzování splnění podmínky nároku na zvýšení důchodů v případech, kdy bude možné mít za to, že se oba rodiče podíleli na výchově stejnou měrou (např. oba rodiče budou střídavě čerpat RD, případně v době RD budou oba pracovat na částečný úvazek a poté budou mít dítě až do jeho zletilosti ve střídavé péči) nebo v případě, že jeden rodič zpochybní tvrzení toho druhého, že pečoval v největším rozsahu. Posouzení toho, kdo skutečně pečoval větší měrou, bude podle našeho názoru skutečně obtížné.</p> <p>Rozpor</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
Ministerstvo financí	Obecně	<p>Návrh zcela opomíjí jasná a objektivní kritéria pro pečující. Na místo toho se zavádí další druh správního řízení, který bude řešit míru pečování a zásluh o výchovu. Ve společnosti s cca 50% mírou rozvodovosti se tak může jednoduše stát, že nejvíce pečující bude osoba, která není biologickým rodičem dítěte. Je absolutně nepřijatelné rezignovat na objektivní a kontrolovatelná kritéria a namísto toho zavést správní řízení.</p> <p>Tato připomínka je zásadní.</p>	<p>Vysvětlení MPSV: Viz vypořádání předchozí připomínky. Objektivní kritéria nelze spolehlivě stanovit, praxe rodičů při výchově dětí je značně individuální. Návrh vychází ze zkušeností při hodnocení péče o dítě jako náhradní doby pojištění (v praxi nedochází k žádným sporům) a je založen na předpokladu, že i rozvedený rodič je schopen objektivně posoudit, zda (celkově vzato) zajišťoval výchovu ve větší míře on nebo druhý rodič, resp. kdo z rodičů se více zaměřil na obstarávání finančních prostředků a kdo na výchovu jako takovou. Pečující osoba, která není biologickým rodičem dítěte, bude mít mnohdy lepší pozici při prokazování rozsahu výchovy, než biologický rodič (bude např. disponovat rozhodnutím o svěření dítěte do výchovy, což bude samo o sobě indikovat zásadní podíl na výchově).</p> <p>MF trvá na své připomínce: Není jasné, z čeho předkladatel vychází při tvrzení, že nelze stanovit objektivní kritéria výchovy. Trváme na připomínce s odkazem na naši reakci k vypořádání předchozí připomínky.</p> <p>Rozpor</p>
Ministerstvo financí	Obecně	<p>Nerozumíme ani tomu, proč je předkládán návrh, u kterého dle samotné důvodové zprávy hrozí reálné riziko neústavnosti.</p> <p>Tato připomínka je zásadní.</p>	<p>Vysvětlení MPSV: Jak důvodová zpráva, tak RIA obsahuje zevrubné vysvětlení, proč se předkladatel domnívá, že návrh není v rozporu s ústavním pořádkem.</p> <p>MF trvá na své připomínce: V DZ je v příslušné části po úvodní informaci o souladu návrhu s ústavním pořádkem několik odstavců věnující se rizikům, že návrh v souladu být nemusí a že nelze předjímat postoj Ústavního soudu. Vypořádání nerozumíme.</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			Rozpor
Ministerstvo financí	Obecně	Nastavení podmínek pouze na 3 vychované děti je zcela nelogické a bude docházet k obcházení systému tím, že rodiče si jednotlivé děti rozdělí mezi sebe a ve výsledku bude výchovně uplatněno na více dětí. Tato připomínka je zásadní.	Vysvětlení MPSV: Návrh byl upraven v tom směru, že počet dětí nebude omezen. Předkladatel respektuje, že omezení počtu dětí by mohlo být vnímáno jako nedůvodně diskriminační. Rozpočtové dopady rozšíření nejsou nijak významné. MF trvá na své připomínce: Absolutně nechápeme postoj předkladatele, který místo úpravy podmínky raději přistoupí k její eliminaci. Tímto dojde ještě k větší finanční neudržitelnosti systému. Povede ke zneužívání především sociálně slabších jedinců, kteří automaticky dají přednost do systému odvádět méně s vidinou náhrady v podobě „výchovního“. Rozpor
Ministerstvo financí	Obecně	K zamyšlení je i částka výchovného ve výši 500 Kč. Chybí propočet této částky, ze kterého by vyplývalo, že výchova jednoho dítěte znamená propad vyměřovacího základu, který vede ke snížení důchodů o 500 Kč. Zde opět odkazujeme na chybějící analýzy. Tato připomínka je zásadní.	Vysvětlení MPSV: Vysvětlení k částce 500 Kč (x počet vychovaných dětí) je podáno v RIA na str. 9. Tato částka se u nejpočetnější skupiny dotčených žen/mužů (tj. těch, kteří vychovali nejvýše 3 děti) blíží hodnotě, která představuje statistický rozdíl mezi průměrnou výší starobního důchodu mužů a žen, zároveň však tento rozdíl nepřevyšuje, což znamená, že zmírnění rozdílu bude dosaženo rozpočtově odpovědným způsobem. Jde o společensky uznanou hranici přijatelnou pro veřejné rozpočty. Předkladatel připouští, že výše tohoto standardu se může stát předmětem politické diskuse. Text příslušné analýzy doplněn do závěrečné zprávy RIA. MF trvá na své připomínce: Rozdíl mezi průměrnou výší SD mužů a žen není způsoben důsledkem péče o dítě, ale v důsledku nižších výdělků žen než mužů v době pracovní kariéry. Trváme na našem

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			stanovisku, že tento problém je třeba řešit v oblasti zaměstnanosti a nikoli úpravami důchodového systému. Rozpor
Ministerstvo financí	Obecně	Požadujeme do materiálu uvést propočty, ze kterých bude vyplývat, jak výchovné ovlivní výpočet starobních důchodů a jaký dopad bude mít výchovné na valorizaci do budoucna. Tato připomínka je zásadní.	Vysvětlení MPSV: Příslušné výpočty byly doplněny. Stanovisko MF - ČÁSTEČNĚ VYPOŘÁDÁNO V materiálu stále postrádáme výpočty, jak výchovné ovlivní celkovou výši valorizace důchodů v následujících letech. Trváme na doplnění, a to dle současných pravidel i dle pravidel navrhovaných v paralelně předkládaném návrhu důchodové reformy.
Ministerstvo financí	Obecně	Ženy jsou doposud bonifikovány dvojím způsobem: <ul style="list-style-type: none"> ○ do 4 let věku dítěte je doba hodnocena jako doba náhradní v plné výši a při výpočtu důchodu je tato doba zohledněna a je vyloučena, ○ stále ještě mají možnost dřívějšího odchodu do starobního důchodu. Ženy, které v daném věku mohly dále pracovat, si také mohly zlepšit svoji příjmovou situaci (místo 1,5 % si mohly za rok přesluhování vydělat 6 % do výpočtového základu). <p>Evropským soudem pro lidská práva byla česká právní úprava označena v tomto ohledu za diskriminační, s tím, že tolerovat ji lze jen proto, že obsahuje mechanismus postupného odstranění této diskriminace (tj. postupné sjednocení důchodového věku). Návrh však zavádí další druh bonifikace pro již bonifikované ženy. Tato připomínka je zásadní.</p>	Vysvětlení MPSV: Jak vyplývá z důvodové zprávy i z RIA, návrh není určen výlučně ženám, ale je určen obecně osobám, které vychovávaly děti. Problematické aspekty dosavadní úpravy jsou v obou výkladových materiálech poměrně podrobně popsány. Předkladatel vnímá instituty, které jsou v připomínce zmíněny, nikoliv jako oceňovací, ale spíše jako ochranné. Jejich primárním smyslem není zvýhodnit pečující osoby ve srovnání s ostatními, ale má se dosáhnout toho, aby pečující osoby nebyly v důsledku péče znevýhodněny, tj. aby jejich postavení nebylo v důsledku péče horší než postavení osob, které o děti nepečují. Z toho důvodu se tradičně na osoby, které pečují o dítě ve věku do 4 let, nahlíží stejně, jako by i nadále vykonávaly bez přerušení svoji ekonomickou aktivitu, na kterou po ukončení péče opět naváží. Návrh si klade ambici rozšířit tradiční pojetí zásluhovosti o prvek, který adekvátním společensky uznaným způsobem ocení zásluhy o přínos a výchovu nového přispěvatele do systému.

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			<p>MF trvá na své připomínce: Nesouhlasíme s tím, že se jedná pouze o ochranný prvek. Osoby, které díky péči o děti měly nárok na dřívější odchod do důchodu, tohoto nároku nemusely využít a mohly si zvýšit OVZ. Nevyužívání této možnosti nepramení z chybného nastavení současného důchodového systému, ale vyplývá s životní strategie konkrétních osob. Předkladatel se nijak nevypořádal s pohledem Evropského soudu pro lidská práva.</p> <p>Rozpor</p>
Ministerstvo financí	Obecně	<p>Požadujeme do materiálu doplnit vyhodnocení souladu předkládaného návrhu se současně prosazovanými sladování pracovního a rodinného života. Tato připomínka je zásadní.</p>	<p>Vysvětlení MPSV: Text byl upraven.</p> <p>MF trvá na své připomínce: Do materiálu bylo doplněno pouhé konstatování. Předkladatel se nijak nevypořádává s tím, že současný trend ve sladování pracovního a rodinného života směřuje k jejich ideálnímu rozložení mezi oba rodiče a že do budoucna bude stále obtížnější určovat, kdo z nich pečoval více a kdo méně.</p> <p>Rozpor</p>
Ministerstvo financí	Obecně	<p>Návrh sice počítá s tím, že na nárok na výchovné nebude mít osoba, která se dopustila trestného činu na dítěti, ale jak se bude postupovat v případě, když žadatel o výchovné neplatil na dítě výživné? Tato připomínka je zásadní.</p>	<p>Vysvětlení MPSV: Nepředpokládá se, že osoba, která byla povinna platit na dítě výživné (což nečinila), bude osobou, která splní podmínky nároku na výchovné.</p> <p>Stanovisko MF - AKCEPTOVÁNO</p>
Ministerstvo financí	Obecně	<p>Návrh naprosto nepřijatelně zhoršuje již nyní špatnou dlouhodobou udržitelnost důchodového systému. Požadujeme návrh přepracovat tak, aby svým nastavením dlouhodobou udržitelnost zlepšoval. Tato připomínka je zásadní.</p>	<p>Vysvětlení MPSV: Výdaje jsou v rozsahu cca 0,3 % HDP, což je přijatelné z hlediska adekvátního ocenění výchovy nových plátců. Návrh směřuje primárně k zajištění sociální udržitelnosti. Finanční udržitelnost podporuje tím, že oceňuje zásluhy</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			<p>spočívající v přínosu a výchově nových budoucích plátců pojistného.</p> <p>MF trvá na své připomínce: Zhoršování finanční udržitelnosti dnešního dlouhodobě finančně neudržitelného důchodového systému je nepřijatelné. Tvrzení, že návrh podporuje finanční udržitelnost prostřednictvím ocenění zásluh za výchovu budoucích poplatníků je čirá spekulace – mladí lidé se nebudou v otázce pořízení dětí ohlížet na případné ocenění v důchodovém věku.</p> <p>Rozpor</p>
Ministerstvo financí	Obecně	<p>Zásadně nesouhlasíme ani s navýšením limitu v oblasti počtu míst a objemu prostředků na platy v rozpočtových kapitolách – MPSV, popř. MV, MO a MSpr. Ve všech relevantních částech materiálu proto požadujeme vypustit ty pasáže, které se týkají navýšení počtu míst, resp. objemu prostředků na platy a naopak materiál požadujeme doplnit o jednoznačnou deklaraci, že veškeré potřeby v oblasti počtu míst a objemu prostředků na platy spojené s přijetím navrženého materiálu budou plně zabezpečeny v rámci přiděleného limitu počtu míst a objemu prostředků na platy v dotčených rozpočtových kapitolách, tj. bez nároku na jakékoli navýšení.</p> <p>Tato připomínka je zásadní.</p>	<p>Vysvětlení MPSV: Předkladatel považuje navýšení počtu zaměstnanců za opodstatněné, neboť jde o významné a administrativně náročné změny, které nelze bez personálního posílení orgánů sociálního zabezpečení provést, aniž by byla ohrožena stabilita a kontinuita rozhodování o důchodech a jejich výplatě.</p> <p>MF trvá na své připomínce: MPSV má dle našeho názoru k dispozici dostatek pracovních/služebních míst. K 31. 12. 2020 mělo MPSV v rámci celé kapitoly neobsazeno 573,38 míst hrazených ze SR (tj. 2,7 % z celkového počtu míst v kapitole), z toho pak 217,29 neobsazených míst připadalo na ČSSZ (tj. 2,5% z celkového počtu míst v ČSSZ). Jako vhodné se jeví zvážit jejich realokaci do vhodnějších agend. Z dlouhodobého hlediska udržitelnosti státního rozpočtu není uvažováno o navyšování objemu prostředků na platy ani objemu počtu míst v uvedených kapitolách.</p> <p>Rozpor</p>

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
Ministerstvo financí	Obecně	Návrh je velmi administrativně náročný. Současné informační systémy jsou značně zastaralé a jejich úprava bude časově i finančně velmi náročná. Otázkou je, zda orgány provádějící sociální zabezpečení jsou schopny během krátké doby tyto systémy připravit na navrhované změny. Tato připomínka je zásadní.	Vysvětlení MPSV: Účinnost zákona byla o jeden rok posunuta. Návrh byl projednán též s ČSSZ. Nevyžaduje nutně zásadní změnu APV, pouze konsolidaci dat. MF trvá na své připomínce: Se stanoviskem MPSV nelze souhlasit. Odůvodnění se vztahuje pouze ke kapitole 313, potažmo k ČSSZ. Pro realizaci bude třeba upravit stávající systémy i ostatních orgánů provádějící sociální zabezpečení - MO, MV a MSpr. Tyto kapitoly také zajišťují sociální zabezpečení. Jsme toho názoru, že současné informační systémy jsou značně zastaralé a jejich úprava bude časově i finančně velmi náročná. Rozpor
Ministerstvo financí	Obecně	V materiálu chybí mezinárodní srovnání, ze kterého by vyplýval přístup k výchově dětí v zahraničních důchodových systémech. Tato připomínka je zásadní.	Vysvětlení MPSV: Mezinárodní srovnání je uvedeno v části 1.6 RIA. Stanovisko MF - VYPOŘÁDÁNO
Ministerstvo financí	Obecně	Veškeré grafy, které jsou v materiálu k dispozici, jsou nedostačující, respektive nelze je považovat za podrobné analýzy, ze kterých by vyplývalo, proč je zvolena varianta návrhu ta nejvýhodnější, které by porovnávaly započtení či nezapočtení výchovy dětí. Požadujeme doplnit materiál o absolutní vyjádření dopadu navrhovaného opatření v horizontu minimálně pěti let. Tato připomínka je zásadní.	Vysvětlení MPSV: Příslušné dopady v absolutním vyjádření v horizontu 5 let doplněny. Stanovisko MF - VYPOŘÁDÁNO
Ministerstvo financí	Obecně	Navrhované změny mají vliv na trh práce i na konkurenceschopnost, jelikož výchovné může kompenzovat nevýhody krácení u předčasného důchodu. Celá problematika by měla být řešena v kontextu prorodinné politiky, jejímž cílem je sladování pracovního a rodinného života. Tato připomínka je zásadní.	Vysvětlení MPSV: Nelze kvalifikovaně odhadovat, že zavedení výchovného povede ke zvýšenému nápadu předčasných odchodů do starobního důchodu ve srovnání se současným stavem. Návrh žádným způsobem nemění pravidla pro krácení důchodu za předčasnost. Osoba, která odejde do starobního důchodu předčasně, bude mít důchod standardně krácen a

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			<p>výše výchovného nebude mít žádnou vazbu na toto krácení. Prorodinná politika, která se v poslední době rozvíjí, řeší situaci těch, kteří v současné době pečují o děti a do důchodu půjdou v horizontu cca 20 až 40 roků. Výchovné je v prvních dekadách účinnosti navrhované úpravy určeno těm osobám, které pečovaly v minulosti a současná opatření rodinné politiky na ně proto nemohla pozitivně dopadat.</p> <p>MF trvá na své připomínce: Při rozhodování o předčasném důchodu hraje výsledná částka důchodu zcela jistě velkou roli. Pokud bude osoba očekávat určitou výši důchodu a novelou mu bude „neočekávaně“ zvýšena, může to jeho rozhodování zásadně ovlivnit.</p> <p>Rozpor</p>
Ministerstvo financí	Ostatní připomínky	Nedoporučujeme materiál předkládat za situace, kdy není odsouhlasen komplexní záměr důchodové reformy a kdy rozpočtové dopady takovýchto kroků nemají plně zajištěnou příjmovou stránku.	<p>Vysvětlení MPSV: Předkladatel si tyto souvislosti uvědomuje, přičemž připouští a předpokládá, že návrh jako celek či některé jeho aspekty budou zcela legitimním předmětem další politické diskuse v rámci projednání materiálů ve vládě či na půdě obou komor parlamentu.</p> <p>Fakt, že některé otázky budoucího financování navržených změn nejsou dosud zcela vyjasněny, není dle názoru předkladatele důvodem pro to, aby připravený návrh nebyl již nyní předložen do legislativního procesu.</p> <p>MF trvá na své připomínce: MF nedoporučuje materiál schvalovat ve chvíli, kdy není odsouhlasen komplexní záměr důchodové reformy, neexistuje shoda mezi koaličními stranami, není zajištěna finanční udržitelnost důchodového systému a není zajištěna dostatečná délka legislativního procesu, navíc v</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			situaci šest měsíců před konáním voleb do Poslanecké sněmovny. Rozpor
Ministerstvo financí	K čl. III bodu 3	Návrh zákona, část druhá, bod 3: V § 16c nové písmeno w), z důvodu zákonnosti zpracování osobních údajů této osoby doporučujeme doplnit ustanovení takto: „w) jméno, příjmení, rodné číslo a datum narození dítěte, které se považuje za vychované, s údaji o osobě, u níž se toto dítě považuje za vychované, v rozsahu uvedeném v písmenech a), b) c) a e) tohoto odstavce.“	Vysvětlení MPSV: Akceptováno , text ustanovení byl upraven.
Ministerstvo financí	K čl. I bodu 2	V Návrhu zákona ve čl. I. bodě 2 postrádáme odůvodnění úpravy, podle které nárok zvýšení důchodu za vychované dítě vznikne nejvýše za 3 děti, bez ohledu na to, kolik dětí příjemce starobního důchodu vychoval. Rovněž postrádáme odůvodnění toho, proč se úprava vylučující přiznání zvýšení za vychované dítě omezuje pouze na trestné činy spáchané v době výchovy dítěte pojištěncem. Zvýšení důchodu za vychované dítě považujeme za nepřijatelné např. i v případech, kdy se pojištěnec dopustil trestného činu vůči zletilému dítěti nebo v době, kdy dítě nebylo v jeho výchově. V § 34a odst. 3 doporučujeme ve všech případech středník nahradit tečkou a následující větu uvést velkým počátečním písmenem.	Vysvětlení MPSV: Úprava omezující zvýšení jen za 3 vychované děti byla vypuštěna. Vysvětlení k částce 500 Kč (x počet vychovaných dětí) je podáno v RIA na str. 9. Tato částka se u nejpočetnější skupiny dotčených žen/mužů (tj. těch, kteří vychovali nejvýše 3 děti) blíží hodnotě, která představuje statistický rozdíl mezi průměrnou výší starobního důchodu mužů a žen, zároveň však tento rozdíl nepřevyšuje, což znamená, že zmírnění rozdílu bude dosaženo rozpočtově odpovědným způsobem. Jde o společensky uznanou hranici přijatelnou pro veřejné rozpočty. Předkladatel připouští, že výše tohoto standardu se může stát předmětem politické diskuse. Konec věty v § 34a odst. 4, který omezoval vyloučení nároku pouze na případy, kdy ke spáchání trestného činu na dítěti došlo v době jeho výchovy, byl vypuštěn. Stanovisko MF - ČÁSTEČNĚ VYPOŘÁDÁNO V platném znění zákona s vyznačením navrhovaných změn není promítnuta úprava, ke které došlo na základě naší připomínky v § 34a odst. 4 (vyloučení zvýšení důchodů na vychované dítě ve všech případech, kdy se vyjmenovaných

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			<p>jednání pojištěnec vůči dítěti dopustil bez ohledu na to, zda se tak stalo při výchově dítěte či nikoliv).</p> <p>Reakce MPSV: MPSV považuje připomínku za vypořádanou, neboť platné znění bylo opraveno a dáno do souladu s textem návrhu zákona (rozhodující je však vždy text návrhu zákona).</p>
Ministerstvo financí	K čl. II bodům 2., 4., 5., 6., 8. a 9.	V Návrhu zákona ve čl. II v bodě 2., 4., 5., 6., 8. a 9. doporučujeme středník nahradit tečkou a následující větu uvést velkým počátečním písmenem. Současně v bodě 8. větě poslední doporučujeme slovo „přitom“ nahradit slovy „V tomto případě“.	<p>Vysvětlení MPSV: Dosavadní formulaci považujeme za vyhovující.</p> <p>Stanovisko MF - VZATO NA VĚDOMÍ</p>
Ministerstvo financí	K čl. III k bodu 2	V Návrhu zákona ve čl. III, k bodu 2 V platném znění není tato změna promítnuta, chybí nahrazená čárka.	<p>Vysvětlení MPSV: Akceptováno, upraveno v platném znění.</p>
Ministerstvo financí	K čl. III bodu 4	V Návrhu zákona ve čl. III v bodu 4 doporučujeme středník nahradit tečkou a následující větu uvést velkým počátečním písmenem.	<p>Vysvětlení MPSV: Dosavadní formulaci považujeme za vyhovující.</p> <p>Stanovisko MF - VZATO NA VĚDOMÍ</p>
Ministerstvo financí	K čl. III bodu 6	V Návrhu zákona ve čl. III v bodu 6 doporučujeme odstranit slova „včetně nadpisu“ nebo nadpis doplnit (např. „Čestné prohlášení“), neboť nově vložený § 84a žádný nadpis neobsahuje. Dále doporučujeme středník nahradit čárkou a slova „v čestném prohlášení“ nahradit slovy „ve kterém“.	<p>Vysvětlení MPSV: Akceptováno, pokud jde o nadpis; nadpis byl doplněn. Neakceptováno, pokud jde o formulační úpravu; dosavadní formulaci považujeme za vyhovující.</p> <p>Stanovisko MF - VZATO NA VĚDOMÍ</p>
Ministerstvo financí	Důvodová zpráva, str. 1	Důvodová zpráva, str. 1, třetí a čtvrtý odstavec: Není zde přesně definováno, co je přesně zahrnuto ve výchově dítěte (zda jen činnost ženy či obou rodičů). Doporučujeme v textu upřesnit.	<p>Vysvětlení MPSV: Akceptováno, text byl upraven.</p>
Ministerstvo financí	Důvodová zpráva, str. 1	Důvodová zpráva, str. 1, poslední odstavec: „Např. ze srovnání statistických údajů zjišťovaných k měsíci prosinci roku 2019 vyplývá, že vyplácený průměrný starobní důchod muže činil 14	<p>Vysvětlení MPSV: Předkladatel souhlasí s názorem, že rozdíl mezi výší důchodů žen a mužů je důsledkem mj. nižších výdělků žen</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		974 Kč, zatímco průměrný starobní důchod ženy činí 13 056 Kč, rozdíl tedy činí 1 918 Kč (tj. cca 12,8 %) v neprospěch žen. Tento stav, i když jeho příčiny vznikly a existují mimo základní důchodové pojištění, lze považovat za obtížně společensky obhajitelný a dlouhodobě udržitelný, neboť okamžité náklady na financování základních životních potřeb jsou u žen i mužů v zásadě stejné.“ Tento stav vyplývá (jak je i dále v dokumentu uvedeno) zejména z nižších platů žen, s obtížnějším financováním životních potřeb, s nímž se ženy musely vypořádat i během produktivního věku. Doporučujeme z textu vypustit.	<p>(v důvodové zprávě je tato informace uvedena). K tomu však dodává, že za příčinu tohoto rozdílu v odměňování považuje mj. užší okruh příležitostí pečujících osob k výkonu lépe placených zaměstnání (péče o děti neumožňuje takové pracovní nasazení jako u nepečující osoby). Čím více mají osoby dětí, o které se musejí starat, tím je pro ně obtížnější se etablovat v solidně odměňovaném zaměstnání. Další příčinou rozdílu ve výši důchodů mužů a žen je nižší důchodový věk žen, při kterém, pokud jej využijí, nemohou objektivně získat tolik doby pojištění, jako muži, což způsobuje, že zásluhová složka jejich starobního důchodu je nižší.</p> <p>MF trvá na své připomínce: Rozdíl mezi průměrnou výší SD mužů a žen není způsoben důsledkem péče o dítě, ale v důsledku nižších výdělků žen než mužů v době pracovní kariéry. Osoby, které díky péči o děti měly nárok na dřívější odchod do důchodu, tohoto nároku nemusely využít a mohly si zvýšit OVZ. Nevyužívání této možnosti nepramení z chybného nastavení současného důchodového systému, ale vyplývá s životní strategie konkrétních osob.</p> <p>Rozpor</p>
Ministerstvo financí	Důvodová zpráva, str. 13-15	Důvodová zpráva, str. 13-15: U míry ohrožení chudobou zde není uvedeno, jakým způsobem se tento ukazatel počítá. Doporučujeme do dokumentu doplnit.	Vysvětlení MPSV: Akceptováno , bylo doplněno.
Ministerstvo průmyslu a obchodu	Obecně	Ministerstvo průmyslu a obchodu vyjadřuje s uvedeným návrhem zákona zásadní nesouhlas a požaduje přepracování předloženého materiálu, a to z následujících důvodů (1-7): 1.V materiálu chybí zásadní informace o tom, z jakých zdrojů má být navržené opatření financováno. Návrh naprosto nepřijatelně zhoršuje již nyní špatnou dlouhodobou udržitelnost důchodového	Vysvětlení MPSV: Co se týče finanční udržitelnosti, je z materiálu patrné, že zvýšení pojistného se v této souvislosti nenavrhuje, neboť

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		<p>systemu. Požadujeme návrh přepracovat tak, aby svým nastavením dlouhodobou udržitelnost zlepšoval.</p> <p>Tato připomínka je zásadní.</p>	<p>je to společensky i ekonomicky obtížně obhajitelné. Náklady související se zavedením tzv. výchovného budou financovány standardně z daňových výnosů. Částečné financování důchodových dávek daněmi je v průběžném systému v EU poměrně standardním přístupem, a i v ČR běžně k financování deficitů důchodového účtu z daní dochází již v současnosti.</p> <p>MPO trvá na své připomínce: MPO nesouhlasí s vysvětlením předkladatele, neboť návrh naprosto nepřijatelně zhoršuje již nyní špatnou dlouhodobou udržitelnost důchodového systému. Finanční udržitelnost důchodového systému je přitom jedním z hlavních důvodů nezbytnosti provedení důchodové reformy. Materiál tuto zásadní součást důchodové reformy stále postrádá.</p> <p>Rozpor</p>
<p>Ministerstvo průmyslu a obchodu</p>	<p>Obecně</p>	<p>2. Navrhovaným opatřením se má docílit mj. i toho, aby došlo k částečnému snížení rozdílu mezi průměrným starobním důchodem mužů a žen. Avšak rozdíl mezi výší důchodů žen a mužů je důsledkem nižších výdělků žen, nikoli důsledkem doby strávené výchovou dětí. Z tohoto důvodu zásadně nesouhlasíme s tím, aby problematika, která souvisí se zaměstnaností, trhem práce a odměňováním byla řešena v důchodovém systému, a to novelou příslušného zákona. Proto požadujeme, aby Ministerstvo práce a sociálních věcí nejdříve předložilo návrhy v oblasti trhu práce řešící diskriminaci v odměňování a poté přepracovalo předložený návrh.</p> <p>Tato připomínka je zásadní.</p>	<p>Vysvětlení MPSV: Předpisy v oblasti trhu práce (zákoník práce, zákon o zaměstnanosti) existují a jsou vymáhány v rámci činnosti orgánů inspekce práce. Rozdíl v odměňování není obvykle důsledkem diskriminace z důvodu pohlaví, ale je především důsledkem užšího okruhu příležitostí pečujících osob k výkonu lépe placených zaměstnání (péče o děti neumožňuje takové pracovní nasazení jako u nepečujících osoby). Čím více mají děti, tím je pro ně obtížnější se etablovat v solidně odměňovaném zaměstnání. V důvodové zprávě je uvedeno, že část rozdílu bude postupně eliminována probíhajícím sjednocením důchodového věku u obou pohlaví a také posilováním principů rovných příležitostí a rovného odměňování za práci v oblasti trhu práce. U osob, kterým již byl starobní</p>

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			<p>důchod přiznán, se však pozitivní efekt tohoto předpokládaného budoucího vývoje žádným způsobem projevit nemůže.</p> <p>MPO trvá na své připomínce: MPO nesouhlasí s vysvětlením předkladatele a trvá na tom, že rozdíl mezi výší důchodů žen a mužů je důsledkem nižších výdělků žen, nikoli důsledkem doby strávené výchovou dětí. O tom svědčí i to, že průměrná míra nerovnosti v odměňování mužů a žen tzv. gender pay gap, (GPG) v EU je 14,1% a v České republice je to dokonce 18,9 % a je tak výší GPG pátou nejhorší zemí EU. Z tohoto důvodu zásadně nesouhlasíme s tím, aby problematika, která souvisí se zaměstnaností, trhem práce a odměňováním, byla řešena v důchodovém systému, a to novelou příslušného zákona. Proto požadujeme, aby Ministerstvo práce a sociálních věcí nejdříve předložilo návrhy v oblasti trhu práce řešící diskriminaci v odměňování a poté přepracovalo předložený návrh.</p> <p>Rozpor</p>
Ministerstvo průmyslu a obchodu	Obecně	<p>3. Návrh zákona je v rozporu s Programovým prohlášením vlády, v němž se mj. uvádí: „Sestavíme odborný pracovní tým pro důchodovou reformu, který zhodnotí dosavadní návrhy, aktuální situaci a předpokládaný vývoj a předloží návrh řešení, které zachová stávající nároky, definuje standard plošného zabezpečení ve stáří na principu solidarity, posílí princip zásluhovosti a bude motivovat lidi v aktivním věku, aby využívali podporované formy individuálního zajištění na stáří“, neboť zavedení tzv. výchovného Programové prohlášení vlády neobsahuje.</p> <p>Tato připomínka je zásadní.</p>	<p>Vysvětlení MPSV: Tento materiál se zabývá především posílením principu zásluhovosti. Toho je dosaženo tím, že se zavádí nový institut, tzv. výchovné (nebo též bonus za vychované dítě), jehož smyslem je posílit důchodové nároky osob, které získaly významnou zásluhu z hlediska budoucnosti financování základního důchodového pojištění tím, že dlouhodobě zajišťovaly výchovu dítěte, čímž se (obvykle) postaraly o přínos nového pojištěnce do systému.</p> <p>MPO trvá na své připomínce:</p>

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			Navrhované výchovné podle MPO neposiluje princip zásluhovosti zmíněný v Programovém prohlášení vlády, ale ve skutečnosti jde spíše o přerozdělovací dávku. Rozpor
Ministerstvo průmyslu a obchodu	Obecně	4. Materiál neobsahuje žádnou analytickou část, která by porovnávala současný stav s navrhovaným a vyhodnotila tak výhodnost navrhovaného opatření. Požadujeme doplnit materiál o analýzu porovnávající výši důchodů žen s dětmi a výši důchodů žen bez dětí. Dále požadujeme do materiálu uvést propočty, ze kterých bude vyplývat, jak výchovné ovlivní výpočet starobních důchodů a jaký dopad bude mít výchovné na valorizaci do budoucna. V materiálu dále chybí propočet částky výchovného ve výši 500 Kč, ze kterého by vyplývalo, že výchova jednoho dítěte znamená propad vyměrovacího základu, který vede ke snížení důchodů o 500 Kč. Tato připomínka je zásadní.	Akceptováno. Příslušné analýzy a propočty doplněny.
Ministerstvo průmyslu a obchodu	Obecně	5. Návrh zcela opomíjí jasná a objektivní kritéria pro pečující. Na místo toho zavádí další druh správního řízení, který bude řešit míru pečování a zásluh o výchovu. Ve společnosti s cca 50 % mírou rozvodovosti se tak může jednoduše stát, že nejvíce pečující bude osoba, která není biologickým rodičem dítěte. Tato připomínka je zásadní.	Vysvětleno. Objektivní kritéria nelze spolehlivě stanovit, praxe rodičů při výchově dětí je značně individuální. Návrh vychází ze zkušeností při hodnocení péče o dítě jako náhradní doby pojištění (v praxi nedochází k žádným sporům) a je založen na předpokladu, že i rozvedený rodič je schopen objektivně posoudit, zda (celkově vzato) zajišťoval výchovu ve větší míře on nebo druhý rodič, resp. kdo z rodičů se více zaměřil na obstarávání finančních prostředků a kdo na výchovu jako takovou. Pečující osoba, která není biologickým rodičem dítěte, bude mít mnohdy lepší pozici při prokazování rozsahu výchovy, než biologický rodič (bude např. disponovat rozhodnutím o svěření dítěte do výchovy, což bude samo o sobě indikovat zásadní podíl na výchově).

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
Ministerstvo průmyslu a obchodu	Obecně	6. Návrh zákona nijak nezohledňuje možnost, že by zavedením bonusu za vychované dítě prudce vzrostl podíl předčasných důchodů na celkových nově přiznaných důchodech, neboť bonus za vychované dítě by kompenzoval penalizaci za odchod do předčasného důchodu. Požadujeme vyčíslit negativní dopady na trh práce a tyto údaje zahrnout do důvodové zprávy a zprávy RIA. Tato připomínka je zásadní.	Vysvětleno. Nelze kvalifikovaně odhadovat, že zavedení výchovného povede nutně ke zvýšenému nápadu předčasných odchodů do starobního důchodu ve srovnání se současným stavem. Návrh žádným způsobem nemění pravidla pro krácení důchodu za předčasnost. Osoba, která odejde do starobního důchodu předčasně, bude mít důchod standardně krácen a výše výchovného nebude mít žádnou vazbu na toto krácení. Určitá úprava byla doplněna do závěrečné zprávy RIA.
Ministerstvo průmyslu a obchodu	Obecně	7. Navrhované změny mají vliv na trh práce i na konkurenceschopnost, jelikož výchovné může kompenzovat nevýhody krácení u předčasného důchodu. Celá problematika by měla být řešena v kontextu prorodinné politiky, jejímž cílem je sladění pracovního a rodinného života. Tato připomínka je zásadní.	Vysvětlení MPSV: Nelze kvalifikovaně odhadovat, že zavedení výchovného povede ke zvýšenému nápadu předčasných odchodů do starobního důchodu ve srovnání se současným stavem. Návrh žádným způsobem nemění pravidla pro krácení důchodu za předčasnost. Osoba, která odejde do starobního důchodu předčasně, bude mít důchod standardně krácen a výchovné toto krácení nebude nijak kompenzovat. Prorodinná politika, která se v poslední době rozvíjí, řeší situaci těch, kteří v současné době pečují o děti a do důchodu půjdou v horizontu cca 20 až 40 roků. Výchovné je v prvních dekádách účinnosti navrhované úpravy určeno těm osobám, které pečovaly v minulosti a současná opatření rodinné politiky na ně proto nemohla dopadat. MPO trvá na své připomínce: MPO požaduje v předkládaném materiálu zohlednit informaci uvedenou předkladatelem výše, že „výchovné je v prvních dekádách účinnosti navrhované úpravy určeno

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			<p>pouze těm osobám, které pečovaly v minulosti a současná opatření rodinné politiky na ně proto nemohla dopadat". MPO trvá na tom, že výchovné může zásadně ovlivnit rozhodování lidí o předčasném důchodu a tím má značný vliv na trh práce i na konkurenceschopnost. V ČR je i bez výchovného velmi vysoký podíl odchodů do předčasného důchodu a vyplácení bonusu za vychované dítě se motivace k odchodu do předčasného důchodu ještě zvýší.</p> <p>Rozpor</p>
Ministerstvo průmyslu a obchodu	K předkládací zprávě	V odstavci 1 předkládací zprávy je nesprávně uveden název předloženého návrhu zákona. Z tohoto důvodu doporučujeme v příslušném textu slova „některé další zákony“ nahradit slovy „a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů“.	Akceptováno. Text předkládací zprávy je upraven.
Ministerstvo spravedlnosti	Obecně	Ministerstvo práce a sociálních věcí předložilo legislativní řešení důchodové reformy rozdělené do <u>tří samostatných návrhů zákonů</u> , přičemž všechny tyto návrhy novelizují primárně zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů a dále některé další zákony, které s důchodovou reformou souvisí. Nevidíme však důvod (ani předložený materiál neobsahuje patřičné vysvětlení), proč byly navrhované změny rozděleny do tří samostatných návrhů zákonů. Jednotlivé návrhy jsou navíc společně věcně provázány a bez současného přijetí všech základních změn v jednotlivých návrzích zákonů, zejména ve struktuře starobních důchodů a s tím spojených terminologických změn, mohou být velmi obtížně aplikovány. Takové rozdělení do tří samostatných návrhů zákonů lze proto považovat za neefektivní a mělo by za následek jen znepřehlednění právního řádu. Krom toho hrozí reálné riziko, že v průběhu dalšího legislativního procesu mohou být v jednotlivých samostatných návrzích přijaty navzájem rozporné	Vysvětleno. Návrh důchodové reformy je rozdělen do tří materiálů, protože obsahuje tři relativně samostatné okruhy opatření, které lze po věcné stránce posuzovat nejen komplexně, ale také izolovaně. Vzájemně se tyto okruhy nepodmiňují. Např. výchovné může být plně funkční i v případě, že nebude přijata změna architektury důchodového systému či snížení důchodového věku u zaměstnanců vykonávajících náročné profese. Rovněž každé z těchto souvisejících opatření může být plně funkční v případě, že nebude schváleno výchovné. Návrh je primárně koncipován tak, že navazuje na změnu architektury, která má být účinná od 1. 1. 2023. Pokud by však změna architektury schválena nebyla, náleželo by výchovné k procentní výměře starobního důchodu. V takovém případě zůstane (vzhledem k navrhované účinnosti 1. 1.

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		změny. Dalším rizikem je případné přijetí (či odmítnutí) jen některého samostatného návrhu zákona. Požadujeme proto všechny tři návrhy zákonů sloučit v jeden návrh zákona obsahující komplexně celou důchodovou reformu. <u>Tato připomínka je zásadní.</u>	2024) dostatek času na provedení příslušných legislativně technických úprav návrhu.
Ministerstvo spravedlnosti	Obecně	Navrhované zavedení částky tzv. výchovného, které bude mít za následek změnu ve výpočtu důchodů osob s nárokem na tuto částku, bude mít dopady do rozpočtu Vězeňské služby ČR, které nyní nelze vzhledem k dosud nevidovanému počtu těchto osob přesně určit. Údaje o vychovaných dětech pro účely uplatnění nároku na zvýšení důchodu bude rovněž nutné nově vést v systému. Současný informační systém Vězeňské služby ČR nebude schopen s ohledem na možnosti svého rozvoje takové změny absorbovat, a proto bude nezbytné pořídit systém nový. Jednorázový náklad na pořízení nového systému odhadujeme ve výši 20 mil. Kč a pravidelné roční náklady na jeho údržbu ve výši 2 mil. Kč. Na základě výše uvedeného nemůžeme s návrhem jako celkem souhlasit, ledaže by byl rozpočet Vězeňské služby ČR adekvátně navýšen k pokrytí zvýšených finančních nároků. <u>Tato připomínka je zásadní.</u>	Akceptováno. Dopady do výdajů všech plátců důchodů jsou doplněny. Vyčlenění zvláštních prostředků pro tento účel (a to ve vztahu ke všem orgánům sociálního zabezpečení) byl doplněn do návrhu usnesení vlády, a to jako úkol pro MF.
Ministerstvo spravedlnosti	K Čl. I bodu 2	K Čl. I bodu 2 - § 34 odst. 2 Dle navrhované úpravy a důvodové zprávy má být částka zvýšení starobního důchodu za vychované dítě nedílnou součástí zásluhové části starobního důchodu. Není proto zřejmé, proč se nebude valorizovat zásluhová část jako celek (tzn. včetně částky zvýšení za vychované dítě), ale částka za vychované dítě se bude valorizovat zvlášť. Doporučujeme tento postup v důvodové zprávě vysvětlit.	Vysvětleno. Je vysvětleno v důvodové zprávě na str. 5: <i>„Počáteční hodnota zvýšení důchodu za vychované dítě (tj. jeho hodnota ke dni přiznání důchodu) se bude automaticky pro každý budoucí kalendářní rok všeobecně navyšovat v závislosti na růstu statistických ukazatelů; aktuální hodnota bude vždy vyhlášována příslušným prováděcím právním předpisem. Poté, co se toto zvýšení stane součástí zásluhové části již přiznaného starobního důchodu, bude se jeho hodnota navyšovat v rámci valorizace celého důchodu.“</i>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
Ministerstvo spravedlnosti	K Čl. I bodu 3	<p>K Čl. I bodu 2 - § 34 odst. 3</p> <p>S termínem „zvýšení za vychované dítě“ se pracuje již v odst. 2. Doporučujeme proto zavedení legislativní zkratky „zvýšení za vychované dítě“ pro slovní spojení „zvýšení zásluhové části starobního důchodu za vychované dítě“ zavést již v odst. 2. Vzhledem k tomu, že k jinému zvýšení za vychované dítě než zvýšení zásluhové části starobního důchodu dojít nemůže, je možné zavedení legislativní zkratky i zcela vypustit.</p>	Akceptováno částečně. Text byl dílčím způsobem formulačně upraven.
Ministerstvo spravedlnosti	K Čl. I bodu 3	<p>K Čl. I bodu 3 - § 56 odst. 4</p> <p>V případě neposkytnutí součinnosti ke zjištění, která osoba osobně pečovala o dítě v největším rozsahu, se zásluhová část starobního důchodu sníží o částku za vychované dítě nejprve prozatímně, až teprve, když se zjistí, že pojištěnec o dítě v největším rozsahu skutečně nepečoval, zvýšení za vychované dítě se odejme. Aby bylo ustanovení srozumitelné, doporučujeme tedy do textace návětí a do ustanovení písm. a) doplnit před slovo „snížena“ slovo „prozatímně“. Pro zpřesnění dále doporučujeme do ustanovení písm. b) doplnit, že se doplatí ta část starobního důchodu, která nebyla vyplacena z důvodu prozatímního snížení o částku za vychované dítě.</p>	Neakceptováno. Snížení nemusí být vždy pouze prozatímní, záleží na konkrétní situaci. Pokud důchodce vůbec nezareaguje, bude snížení trvalé. Termín „prozatímně“ by nebyl v daném kontextu příliš srozumitelný a zákon o důchodovém pojištění jej nepoužívá (srov. např. § 56).
Ministerstvo spravedlnosti	K Čl. II	<p>K Čl. II – přechodné ustanovení v bodě 9.</p> <p>Není zřejmé, co je sledováno pravidlem navrhovaným v poslední větě, že na zvýšení starobního důchodu podle věty první se jinak vztahují právní předpisy týkající se zvýšení za vychované dítě, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Ve větě první se uvádí, že starobní důchod se zvýší podle právních předpisů účinných v den, kdy nárok na starobní důchod vznikl. Přechodné ustanovení se přitom vztahuje pouze na případy, kdy nárok na starobní důchod vznikl podle § 61a zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti navrhovaného zákona, až po 31. prosinci 2022, tedy až ode dne nabytí účinnosti</p>	Akceptováno. Poslední věta v bodě 9 byla vypuštěna.

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		navrhovaného zákona. Právní úprava účinná ode dne nabytí účinnosti navrhovaného zákona se tedy použije na zvýšení starobního důchodu za vychované dítě již podle věty první. Doporučujeme proto záměr buď dostatečně objasnit v důvodové zprávě a případně textaci přechodného ustanovení odpovídajícím způsobem upravit, nebo poslední větu přechodného ustanovení pro nadbytečnost vypustit.	
Ministerstvo spravedlnosti	K Čl. III bodu 7	<p>K Čl. III bodu 7 - § 110 odst. 4</p> <p>Není jasné, co se je zamýšleno stanovením pravidla, že § 83 odst. 4 platí obdobně pro žádosti na tiskopisech vydaných orgány uvedenými v § 9 odst. 1. V navrhovaném ustanovení § 83 odst. 4 se stanovuje povinnost uvést na tiskopise požadavek na zvýšení za výchovu dítěte, pokud je o toto zvýšení žádáno. Samotné stanovení tohoto pravidla předpokládá, že budou příslušným způsobem upraveny i příslušné tiskopisy pro žádosti. Pokud bylo záměrem předkladatele zdůraznit, že požadavek na zvýšení za vychované dítě musí být příslušnými orgány sepsán, doporučujeme, aby toto bylo formulováno ve větě první například takto:</p> <p><i>Útvary a orgány příslušné podle odstavců 1 až 3, jsou povinny sepsat žádost o dávku důchodového pojištění včetně požadavku na její zvýšení za vychované dítě podle § 83 odst. 4...“</i></p> <p>V opačném případě doporučujeme navrhovanou změnu vypustit.</p>	Neakceptováno. Je třeba uvést výslovně (byť odkazem), že i v případě sepisování žádostí o přiznání starobního důchodu příslušnými orgány platí obdobně ustanovení o povinném údaji ve vztahu k výchově dítěte; navrhovaná úprava se jeví jako srozumitelná.
Ministryně spravedlnosti a předsedkyně Legislativní rady vlády	RIA	<p>Popis problému</p> <p>1. Žádáme doplnit následující data související s řešeným problémem. Ve třídění dle pohlaví míru ohrožení chudobou a sociálním vyloučením u osob v důchodovém věku (důraz na situaci žen-důchodkyň žijících osamocně), průměrný věk odchodu do důchodu a počet odpracovaných let, míru participace na péči o děti a data o ekonomické aktivitě osob v důchodovém věku nebo jejich závislosti na soc. dávkách.</p>	Akceptováno. RIA byla doplněna.

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		Průměrnou výši důchodů žen a mužů a úroveň tzn. gender pension gap by bylo vhodné uvést za delší časové období, aby byl zachycen vývoj. Tato připomínka je zásadní	
Ministryně spravedlnosti a předsedkyně Legislativní rady vlády	RIA	Náklady jednotlivých variant 2. Předkladatel by se měl pokusit konkretizovat, ideálně vyčíslit, administrativní zátěž pro plátce důchodů u všech navržených variant, nikoli pouze u varianty vítězné. Tato připomínka je zásadní	Akceptováno. RIA byla doplněna.
Ministryně spravedlnosti a předsedkyně Legislativní rady vlády	RIA	Přínosy jednotlivých variant 3. Je nutné, a z hlediska předkladatele i výhodné, klást větší důraz na možné přínosy. Ze současné podoby vyhodnocení vyplývá, že přínosnost všech čtyř změnových variant je téměř stejná. Varianty by proto měly být vyhodnoceny i z hlediska kritérií jako je potenciál snížit nerovnost v důchodech žen a mužů, ohrožení žen-důchodkyň chudobou a sociálním vyloučením, dosáhnout co nejvíce spravedlivého, srozumitelného a proveditelného systému nebo podle velikosti okruhu osob, pro něž budou výhodné. Tato připomínka je zásadní	Akceptováno. RIA byla doplněna.
Ministryně spravedlnosti a předsedkyně Legislativní rady vlády	RIA	Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení 4. Žádáme doplnit tuto chybějící část, která je klíčová z hlediska smyslu RIA. Je nutné shrnout provedené slovní vyhodnocení a porovnání do jednoho výstupu (ideálně tabulky či schématu), ze kterého bude patrné, jak si stojí jednotlivé varianty podle jednotlivých druhů nákladů, přínosů a dalších hodnocených kritérií. Data by měla být v porovnatelné a co nejvíce konkrétní podobě. Tento výstup by předkladatel měl použít jako podklad při argumentaci výběru vítězné varianty. 5. Je třeba podrobněji popsat dopady výsledného řešení do všech 11 oblastí dopadů daných Obecnými zásadami pro RIA. Shrnutí ZZ RIA má být ze své podstaty pouze rekapitulací nejdůležitějších informací, nikoli plnohodnotným	Akceptováno. RIA byla doplněna. Doplněno ve všech relevantních oblastech, kde byly dopady identifikovány.

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		vyhodnocením. Čerpat lze v tomto ohledu z důvodové zprávy, která jde ve vyhodnocení některých dopadů do větší hloubky než ZZ RIA. Upozorňujeme, že toto neodpovídá záměru čl. 9 odst. 3 Legislativních pravidel vlády. <u>Tato připomínka je zásadní</u>	
Ministryně spravedlnosti a předsedkyně Legislativní rady vlády	RIA	Implementace doporučené varianty 6. Předkladatel by měl stručně popsat úlohy, které nově zvyknou dotčeným subjektům a zahrnout mezi ne i současné a budoucí důchodce, kteří se na implementaci mohou podílet ve formě žádání o přiznání výchovného. Zároveň je vhodné uvést, jak budou občané informováni o navržených změnách, resp. jak bude aktivně předcházeno riziku, že z důvodu neznalosti oprávněná osoba nepožádá o výchovné. <u>Tato připomínka je zásadní</u>	Akceptováno. RIA byla doplněna.
Ministryně spravedlnosti a předsedkyně Legislativní rady vlády	RIA	Přezkum účinnosti regulace 7. Je nutné stanovit, jaké konkrétní indikátory/ukazatele budou sledovány a následně vyhodnocovány při přezkoumávání účinnosti úpravy a míry naplňování jejích cílů. Nabízí se např. výše průměrných důchodů mužů a žen, úroveň gender pension gap, míra ohrožení chudobou u žen v důchodovém věku, atd. <u>Tato připomínka je zásadní</u>	Akceptováno. RIA byla doplněna.
Ministryně spravedlnosti a předsedkyně Legislativní rady vlády	RIA	Popis cílového stavu Doporučujeme přesunout detailní rozbor navrženého řešení z této části, kam z hlediska logiky ZZ RIA nezapadá, do závěrečných pasáží, které se týkají nejvhodnějšího řešení a implementace.	Vysvětleno, akceptováno částečně. Dle názoru předkladatele je z hlediska srozumitelnosti vhodnější, aby detailní popis výsledného řešení byl uveden již v kapitole 1.5 nazvané „Popis cílového stavu“. Do textu kapitoly 4 nazvané „Návrh řešení“ byl pro lepší srozumitelnost vložen odkaz na kapitolu 1.5.
Ministryně spravedlnosti a předsedkyně Legislativní rady vlády	RIA	Zhodnocení rizik 1. Z hlediska požadavků Obecných zásad pro RIA by obsahem měla být i rizika spojená s nepřijetím úpravy a zachováním současného problematického stavu. V tomto smyslu doporučujeme doplnění.	Akceptováno. RIA byla doplněna.

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		2. Doporučujeme odstranit chybný údaj o počtu předkládaných variant řešení na s. 13.	Opraveno.
Odbor kompatibility Úřadu vlády	Obecně	<p><u>Obecně k návrhu:</u> Ani poslední z návrhů novely zákona o důchodovém pojištění ze série tří novel, které jsou předkládány v současné chvíli každá samostatně do mezirezortního připomínkového řízení, nesplňuje požadavky Evropské unie stran udržitelnosti důchodových systémů a veřejných financí. Tento <u>návrh novely zasahuje pouze do výdajové strany důchodového pojištění a nemá vliv na příjmy systému</u> (viz str. 9 DZ dole), což vidíme jako zásadní problém, který brání konsolidaci rozpočtu a financování přiměřeného a udržitelného důchodového systému, jak požaduje Evropská unie.¹ Výtka z průvodního dokumentu ke zprávě České republiky 2020 ohledně <u>nulového pokroku na zlepšení dlouhodobé fiskální udržitelnosti důchodového systému</u>² je tudíž aktuální bohužel i v případě tohoto návrhu. Návrh nenastihuje možnosti konsolidace financování důchodového systému.</p> <p>Opakujeme opět, jako u spolupředkládaných novel zákona o důchodovém pojištění, že i v tomto případě bude v této souvislosti potřeba vyjasnit, zda popř. jaké dopady budou mít fiskální záležitosti na povinnost členských států vyvarovat se nadměrných schodků veřejných rozpočtů dle čl. 126 Smlouvy o fungování Evropské unie, resp. Protokolu (č. 12) o postupu při nadměrném schodku připojenému ke SFEU.</p>	<p>Vysvětleno. Co se týče finanční udržitelnosti, je z materiálu patrné, že zvýšení pojistného se v této souvislosti nenavrhuje, neboť je to společensky i ekonomicky obtížně obhajitelné. Náklady související se zavedením tzv. výchovného budou financovány standardně z daňových výnosů. Částečné financování důchodových dávek daněmi je v průběžném systému v EU poměrně standardním přístupem, a i v ČR běžně k financování deficitů důchodového účtu z daní dochází již v současnosti.</p>
Odbor kompatibility	K čl. I bod 1 (§ 32 odst. 4 ZDP)	<p><u>K čl. I bod 1 (§ 32 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb.):</u> 1. Minimální doba péče před úmrtím dítěte, aby byla splněna podmínka výchovy dítěte pro důchodový nárok, se tímto ustanovením prodlouží na 5 let (současná úprava</p>	<p>Vysvětleno. Připomínce předkladatel rozumí, avšak, jak je i v připomínce naznačeno, vyhovění by bylo v rozporu se smyslem výchovného. Smyslem výchovného není</p>

¹ Např. bod 15 Usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. května 2013 o Agendě pro přiměřené, udržitelné a spolehlivé důchody (2012/2234(INI));

² Zpráva o České republice 2020 - průvodní dokument ke sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropské centrální bance a Euroskupině Evropský semestr 2020: Posouzení pokroku ve strukturálních reformách a v předcházení a nápravě makroekonomické nerovnováhy a výsledky hloubkových přezkumů strukturálních reforem podle nařízení (EU) č. 1176/2011 SWD/2020/502 final;

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		<p>stanoví 6 měsíců). Ačkoliv je ustanovení založeno na předpokladu, že teprve takto dlouhá doba mohla znatelně ovlivnit pracovní kariéru pojištěnce, zdá se nám uvedená doba nepřiměřeně dlouhá vzhledem k potřebě ocenění péče o takové dítě zejména v případech dlouhodobé nemoci nebo závažně vrozené vady. Péče o takové dítě musí být mnohonásobně náročnější než péče běžná, znemožňující jakýkoliv paralelní příjem, a to případně i po dobu delší, než je průměrná mateřská a navazující rodičovská dovolená. Neuznat nastíněnou náročnou péči v případech péče o zdravotně postižené dítě v rámci důchodového systému považujeme za nesolidární a neproporcionální k jiným přiznaným a započítávaným dobám do důchodového pojištění. Navrhujeme proto potřebnou dobu péče v případě úmrtí dítěte významně snížit.</p> <p>2. V této souvislosti si dovoluujeme zdůraznit, že z důvodů zvláštního zřetele by mělo být dovoleno zažádat o zvýšení důchodu za vychované dítě (dále jen „výchovné“) i k pozdějšímu datu než jen současně s žádostí o starobní důchod (např. pokud pojištěnec převezme péči za osiřelé dítě až v době pobírání starobního důchodu, měla by být péče o takové dítě po určité době také společensky a finančně oceněna).</p>	<p>ohodnotit náročnost výchovy, ale spíše její délku, tj. výchovné má náležet za takovou výchovu, která mohla v určitém relevantním rozsahu ovlivnit pracovní kariéru pojištěnce. U doby kratší než 5 roků je dopad na pracovní kariéru minimální (bereme-li v úvahu, že se zohledňují v podstatě celoživotní výdělky pojištěnce), proto byla po zralé úvaze stanovena právě tato hranice. Případné mezní situace je možno řešit v rámci odstranění tvrdosti zákona.</p> <p>I tento návrh není v souladu se smyslem výchovného. Péče vykonávaná po přiznání důchodu nemohla nijak ovlivnit kariéru pojištěnce, tj. výši výdělků, které se zohledňují pro stanovení výše jeho starobního důchodu.</p>
Odbor kompatibility	K čl. I bod 2 (§ 34a odst. 1, odst. 3 a odst. 4 ZDP)	<p><u>K čl. I bod 2 (§ 34a odst. 1, odst. 3 a odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb.):</u></p> <p>Nárok na zvýšení důchodu za vychované děti nebude náležet dle § 34a odst. 1 ke starobnímu důchodu, který vznikl podle § 61a zákona přeměnou invalidního důchodu, a ke starobnímu důchodu, který vznikl podle § 29 odst. 2 při splnění podmínek invalidity (viz DZ). Nerovné zacházení s invalidními důchodci oproti</p>	<p>Vysvětleno.</p> <p>Návrh není neodůvodněně diskriminační ve smyslu čl. 28 odst. 2 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. Vůči těmto osobám působí neutrálně.</p> <p>Návrh cílí pouze na osoby, které splnily podmínky nároku na starobní důchod, tj. které se po dostatečně dlouhou dobu zapojily do ekonomické aktivity. Zákon o důchodovém pojištění přitom zná i některé bezpříspěvkové doby</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		<p>„běžným“ důchodcům přitom není řádným způsobem zdůvodněno. DZ uvádí na str. 6 pouze, že výchovné je určeno pouze osobám, které splnily podmínku potřebné doby pojištění, a RIA shrnuje, že výchovné nenáleží ani poživatelům invalidního důchodu, což nepovažujeme za dostatečné objektivní ospravedlnění nerovného zacházení (obzvláště u skupiny pojištěnců, kteří čelí většímu riziku chudoby a sociálního vyloučení)³. Existují-li zdravotní postižení, při kterých může (nebo v minulosti mohla) osoba přes svou invaliditu (nebo později nastalou invaliditu) pečovat o dítě (např. nevidomá osoba nebo vozičkář), je nutné vyvrátit, že nepůjde o nedovolenou přímou diskriminaci zdravotně postižených osob. V čl. 28 odst. 2 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením smluvní státy přitom uznávají právo osob se zdravotním postižením na sociální ochranu a na užívání tohoto práva bez diskriminace na základě zdravotního postižení a zavazují se v písm. e) tohoto ustanovení k „zajištění rovného přístupu osob se zdravotním postižením k důchodovým dávkám a programům“.</p> <p>Připomínka je zásadní</p>	<p>pojištění, mj. i pobírání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně. U osob invalidních v prvním a druhém stupni se předpokládá, že svůj zbytkový pracovní potenciál využijí k výkonu výdělečné aktivity.</p> <p>Invalidní důchod je sám o sobě (tj. i bez výchovného) dávkou velmi výhodnou, neboť umožňuje získat nárok na finanční plnění, jehož výše je v zásadě srovnatelná s výší starobního důchodu, a to při podstatně kratší délce doby účasti na důchodovém pojištění.</p> <p>Poživatel invalidního důchodu, který splnil podmínky nároku na starobní důchod, získá nárok na výchovné, jestliže si požádá o starobní důchod a ten mu bude přiznán.</p>
Odbor kompatibility	K čl. I bod 2 (§ 34a odst. 1, odst. 3 a odst. 4 ZDP)	V § 34a odst. 1 považujeme omezení výše příspěvku za výchovu nejvýše za 3 vychované děti s argumentací rozpočtově odpovědného řešení za poněkud účelovou, vzhledem k předpokládaným výdajům na všechny 3 předkladatelem právě předložené novely.	Akceptováno. Návrh byl upraven v tom směru, že počet dětí nebude omezen. Předkladatel respektuje, že omezení počtu dětí by mohlo být vnímáno jako nedůvodně diskriminační. Rozpočtové dopady rozšíření nejsou nijak významné.
Odbor kompatibility	K čl. I bod 2 (§ 34a odst. 1, odst. 3 a odst. 4 ZDP)	V § 34a odst. 3 doporučujeme přeformulovat první větu, v níž se třikrát (včetně legislativní zkratky) opakuje spojení „za vychované“, což způsobuje až její nesrozumitelnost.	Akceptováno částečně. Ustanovení bylo dílčím způsobem formulačně upraveno.

³ Dtto bod 4

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		Dále žádáme vysvětlit, proč je úprava navržena „pro účely zvýšení procentní výměry“, když se pro důchody dle § 29 odst. 1 nebo podle § 31 zavádí nová terminologie a procentní výměra má být napříště „zásluhová část důchodu“. Stejná terminologická záměna je i v dalších ustanoveních návrhu (viz níže).	Akceptováno. Jednalo se o nedopatření v platném znění, které bylo opraveno.
Odbor kompatibility	K čl. I bod 2 (§ 34a odst. 1, odst. 3 a odst. 4 ZDP)	Zvýšení důchodu za vychované dítě dle § 34a odst. 4 nenáleží pouze, pokud se pojištěnec dopustil vůči dítěti úmyslného trestného činu určité kategorie. Domníváme se, že stejná sankce je žádoucí i v případě vědomé nedbalosti u některých trestných činů (zejména těch s těžkým následkem na zdraví dítěte).	Vysvětleno. Předkladatel považuje vyloučení nároku u úmyslných trestných činů za dostatečné. Je to vhodnější i z hlediska provádění. Trestní zákoník neobsahuje trestné činy, u nichž by trestní odpovědnost vznikala pouze při vědomé nedbalosti ve smyslu § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb. – u skutkových podstat je vždy uváděna pouze „nedbalost“, čímž je míněna vědomá i nevědomá. Tento zákon dále rozlišuje tzv. hrubou nedbalost (§ 16 odst. 2). Pro orgány sociálního zabezpečení by tak mohlo být v konkrétních případech obtížně rozlišitelné, o jaký druh nedbalosti se jedná (lze předpokládat, že z odůvodnění rozsudku to nebude ve všech případech zcela zřejmé).
Odbor kompatibility	K čl. I bod 4 a čl. III bod 5 (§ 57 zákona č. 155/1995 Sb. a § 83 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb.)	<u>K čl. I bod 4 a čl. III bod 5 (§ 57 zákona č. 155/1995 Sb. a § 83 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb.):</u> I v těchto ustanoveních se mluví o „procentní výměře“ starobního důchodu, ačkoliv u standardních důchodů je zaváděna nová terminologie, tj „zásluhová část důchodu“ nahrazuje původní „procentní výměru důchodu“, čemuž odpovídá i text důvodové zprávy. Žádáme upravit nebo vysvětlit.	Akceptováno. Jednalo se o nedopatření v platném znění, které bylo opraveno.
	K čl. II body 5, 6 a 9 (přechodná)	<u>K čl. II body 5, 6 a 9 (přechodná ustanovení zákona č. 155/1995 Sb.):</u> Výchovné má být zpětně přiznáno ženám prakticky automaticky (bod 5 přechodných ustanovení; vyvratitelná právní domněnka, že	Akceptováno. V důvodové zprávě i RIA je vysvětleno, že smyslem prekluzivní lhůty je zabránit spekulativní jednání klientů a vzniku přeplatků – v rámci projednávání materiálu bylo

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
	ustanovení ZDP)	o dítě pečovala primárně žena ve větším rozsahu), neboť je to procesně uskutečnitelné na základě současných dat z důchodového systému. Muži musejí ve stejné situaci o přiznání výchovného zažádat. Jako zásadně problematickou nevidíme tuto procesní překážku, ačkoliv ji i sám předkladatel jako potencionálně problematickou identifikuje, ani skutečnost, že muž bude většinou vstupovat svou žádostí (oproti ženám) nejprve do sporu o rozsah péče o dítě, za které byl nárok na výchovné přiznán již ženě. Za mnohem závažnější považujeme fakt, že žádost bude třeba uplatnit nejpozději do konce roku 2023, v opačném případě nárok na přiznání výchovného v této prekluzivní lhůtě zanikne (viz též str. 12 RIA dole). Prekluze nároku mužů na výchovné v dvouleté lhůtě od účinnosti bodu 6 přechodných ustanovení podle našeho názoru neobstojí v testu proporcionality. Připomínka je zásadní.	opakovaně poukazováno na situaci, kdy např. muž po úmrtí manželky, která pobírala starobní důchod včetně výchovného, na které jí vznikl nárok automaticky na základě přechodných ustanovení, požádá zpětně o přiznání výchovného ke svému důchodu (bude čestně prohlašovat, že výchovu zajišťoval ve větším rozsahu) a bude požadovat vyplacení za 5 roků zpětně. Předkladatel má tedy za to, že toto opatření by v testu racionality a proporcionality obstálo. V případě schválení návrhu se předpokládá masivní medializace , která zajistí informovanost prakticky všech potenciálně dotčených osob, tak aby měly příležitost včas uplatnit své nároky (zásada <i>vigilantibus iura</i>). Nicméně v reakci na připomínku byla prekluzivní lhůta prodloužena o jeden rok ve srovnání s původním zněním návrhu.
Odbor kompatibility	K čl. II body 5, 6 a 9 (přechodná ustanovení ZDP)	Za obdobně problematickou považujeme i prekluzivní lhůtu jednoho roku (bod 9 přechodných ustanovení) pro uplatnění nároku na výchovné na tzv. „transformované“ starobní důchody z důchodů invalidních (§ 61a). Zánik nároku osob zdravotně postižených na výchovné v krátké lhůtě od účinnosti zákona a povinnost na rozdíl od „běžných důchodkyň“ o takové zvýšení důchodu zažádat, způsobuje nerovné zacházení s osobami obzvláště ohroženými chudobou. Připomínka je zásadní.	Vysvětleno. Důvody jsou obdobné jako u předchozí připomínky. Prekluzivní lhůta je navržena z důvodu proveditelnosti a eliminace spekulativního jednání některých pojištěnců. Nicméně v reakci na připomínku byla prekluzivní lhůta prodloužena o jeden rok ve srovnání s původním zněním návrhu.
Odbor kompatibility	K čl. III bod 2 (§ 7 odst. 1 písm. i) zákona č.	<u>K čl. III bod 2 (§ 7 odst. 1 písm. i) zákona č. 582/1991 Sb.):</u> Cizinec (zejména tedy občan EU) žádá o důchodové dávky sice zpravidla z místa bydliště, nicméně spor o rozsah péče o dítě může vést i cizinec, který v době pobírání starobního důchodu již vůbec	Vysvětleno. Tuto specifickou situaci není třeba v zákoně zvlášť upravovat. V praxi lze postupovat podle ust. § 119 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., podle něhož „Nelze-li místní příslušnost okresní správy sociálního zabezpečení určit

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
	582/1991 Sb.)	nepobývá na území České republiky (koneckonců samotná výchova dítěte nemusela být realizována na území ČR). Pokud mu tedy náleží starobní důchod (nebo jeho část) z českého důchodového systému na základě koordinačních nařízení a usiluje i o zásluhovou část důchodu v podobě výchovného, nastavení místní příslušnosti v § 7 odst. 1 písm. i) pouze na základě trvalého nebo hlášeného pobytu v České republice v takovém případě nevyhovuje. Připomínka je zásadní.	<i>podle tohoto zákona, stanoví Česká správa sociálního zabezpečení okresní správu sociálního zabezpečení, která bude plnit úkoly stanovené v § 6 odst. 4.“.</i>
Odbor kompatibility	K čl. III bod 3 (§ 16c odst. 2 písm. w) zákona č. 582/1991 Sb.)	<u>K čl. III bod 3 (§ 16c odst. 2 písm. w) zákona č. 582/1991 Sb.):</u> Za slova „rodné číslo“ doporučujeme doplnit „bylo-li přiděleno“.	Neakceptováno, vysvětleno. Je logické, že pokud rodné číslo nebylo přiděleno, nelze je uvádět. Navrhované doplnění není ani na jiných místech zákona, kde se upravuje vedení tohoto údaje (srov. např. písmeno e) téhož odstavce).
Odbor kompatibility	K čl. III bod 4 (§ 53 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb.)	<u>K čl. III bod 4 (§ 53 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb.):</u> Sankce snížení starobního důchodu o částku odpovídající výchovnému v případě neposkytnutí požadované součinnosti nepostihne osobu (jinou než žadatele), která má podle věty první ustanovení také povinnost poskytnout součinnost v tom smyslu, že odsouhlasí, že o dítě osobně pečovala v největším rozsahu jiná osoba (tedy žadatel).	Neakceptováno, vysvětleno. Vysvětleno. Ustanovení je formulováno univerzálně, sankce může dopadnout na každou z těchto osob; ustanovení je třeba vztahovat i k úpravě navrhované v bodě 1.
Odbor kompatibility	Obecně závěrem	Důchodové systémy nejsou v rámci EU přímo harmonizovány, nicméně předkladatel by měl obhájit finanční udržitelnost navrhovaného opatření. Návrh může být hodnocen z hlediska souladu s právem EU až po vyjasnění výše uvedených zásadních připomínek.	Vysvětleno. Co se týče finanční udržitelnosti, je z materiálu patrné, že zvýšení pojistného se v této souvislosti nenavrhuje, neboť je to společensky i ekonomicky obtížně obhajitelné. Náklady související se zavedením tzv. výchovného budou financovány standardně z daňových výnosů. Částečné financování důchodových dávek daněmi je v průběžném systému v EU poměrně standardním přístupem, a i v ČR

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			běžně k financování deficitů důchodového účtu z daní dochází již v současnosti.
ÚV ČR - VÚV	Obecně	<p>Problematika výchovného by měla být řešena systémově v rámci rodinné politiky, státních dávek a daňového zvýhodnění, nikoliv způsobem, jaký je uveden v návrhu.</p> <p>Jde o nesystémový krok. Doba péče o dítě do čtyř let věku je tradičně i aktuálně v kategorii nejsolidárnějších náhradních dob pojištění – hodnotí se jako doba pojištění ze 100 % (nedochází k žádné redukci), zároveň do doby až 4 let věku dítěte se tato doba vylučuje tak, aby neovlivnila právě výši osobního vyměřovacího základu.</p> <p>Rozumíme politické poptávce po navýšení důchodů konkrétních skupin pojištěnců/důchodců, kteří ze statistického hlediska pobírají v průměru nižší částky důchodu. Může však v té souvislosti vzniknout legitimní úvaha, nedochází-li ekonomickou preferencí jedné životní situace (péče o dítě) nutně k jisté devalvaci ostatních, které důchodový systém jinak rovněž zohledňuje.</p> <p>Z prováděcího hlediska je především problematické, má-li se takového cíle dosáhnout způsobem, který se stávajícím systémem není ani v jednom ze svých dvou zásadních parametrů kompatibilní. Pokud se týká čistě technického parametru, tím je primárně kvalita (ne)evidence počtu vychovaných dětí jako údaje spravovaného ČSSZ, jehož využití pro podobný proces v budoucnu (navýšení již přiznaného důchodu) zákonodárci ani správní orgány v minulosti nikdy nepředpokládali a nijak se na něj nepřipravovali. Obrovskou potenciální procesní komplikovanost v některých sporných případech přitom předjímá i nyní předložený materiál. Pokud se týká parametru systémového, tj. ve vztahu k důchodovému systému jako celku, jeví se jako v zásadě neřešitelný etický i morální problém definovat „hodnotu“ výchovy jednoho dítěte jednou paušální částkou, která bude mít navíc zcela relativní hodnotu k výši již</p>	<p>Vysvětlení MPSV:</p> <p>Prorodinná politika, která se v poslední době rozvíjí, řeší situaci těch, kteří v současné době pečují o děti a do důchodu půjdou v horizontu cca 20 až 40 roků. Výchovné je v prvních dekádách účinnosti navrhované úpravy určeno těm osobám, které pečovaly v minulosti a současná opatření rodinné politiky na ně proto nemohla dopadat. Jak je uvedeno v důvodové zprávě, předkladatel vnímá instituty, které jsou v připomínce zmíněny (náhradní doba pojištění, vyloučená doba), nikoliv jako oceňovací, ale spíše jako ochranné. Jejich primárním smyslem není zvýhodnit pečující osoby ve srovnání s ostatními, ale má se dosáhnout toho, aby pečující osoby nebyly v důsledku péče znevýhodněny, tj. aby jejich postavení nebylo v důsledku péče horší než postavení osob, které o děti nepečují. Z toho důvodu se tradičně na osoby, které pečují o dítě ve věku do 4 let, nahlíží stejně, jako by i nadále vykonávaly bez přerušení svoji ekonomickou aktivitu, na kterou po ukončení péče opět naváží. Návrh si však klade ambici rozšířit tradiční pojetí zásluhovosti o prvek, který adekvátním společensky uznaným způsobem ocení zásluhy o přínos a výchovu nového přispěvatele do systému.</p> <p>Návrh se žádným způsobem nedotýká nároků osob, které výchovu nezajišťovaly, nebo ji zajišťovaly v menším rozsahu. Jestliže tyto osoby vykonávaly v dané době ekonomickou aktivitu, promítnou se příjmy z této aktivity ve výši jejich důchodu. Zákon tedy v tomto ohledu nesměřuje k žádné devalvaci.</p> <p>Prevencí administrativních rizik, na která upozornily orgány sociálního zabezpečení, může být dostatečně</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		vypočteného důchodu, která byla stanovena podle systémově úplně jiné logiky. <u>Tato připomínka je zásadní.</u>	dlouhá doba legisvakance (účinnost byla ve srovnání s původním návrhem posunuta o jeden rok, tedy k datu 1. 1. 2024). Je-li společenská shoda na potřebě ocenění výchovy, s tím, že toto ocenění má charakter finanční, je stanovení paušální částky na základě politického konsensu nezbytným krokem, na němž předkladatel neshledává nic neetického. ÚV ČR-ÚV trvá na své připomínce. Rozpor
ÚV ČR - VÚV	Obecně	Zásadní problémy v realizaci navrženého opatření, tj. navýšení důchodů o fixní částku za vychované dítě, jsou objektivně nevyřešitelné a vždy způsobí další nespravedlnosti v systému. <u>Tato připomínka je zásadní.</u>	Vysvětlení MPSV: K této obecné připomínce předkladatel obecně uvádí, že dle jeho názoru výhody návrhu převažují nad potenciálními problematickými aspekty. Návrh oceňuje zásluhy o budoucnost důchodového systému, což je dle předkladatele nepochybně krok správným směrem. ÚV ČR -VÚV trvá na své připomínce. Rozpor
ÚV ČR - VÚV	Obecně	Personální nároky, které vyplývají z materiálu, nejsou opodstatněné. V důvodové zprávě je uvedeno, že pro samotné provádění navrhované právní úpravy bude třeba dočasné personální posílení ČSSZ o 40 systemizovaných míst na období 2,5 roku, což si dle předkladatele vyžádá 35,4 mil. Kč. V materiálu není zdůvodněno, proč je nutný takto vysoký počet nových systemizovaných míst. Dále chybí jejich podrobnější specifikace, není uvedeno, o jaká systemizovaná místa se jedná (katalogová činnost), jaké platové třídy budou na příslušných místech definovány a jaké konkrétní činnosti budou na těchto místech vykonávány.	Vysvětlení MPSV: Předkladatel považuje navýšení počtu zaměstnanců za opodstatněné, neboť jde o významné a administrativně náročné změny, které nelze bez personálního posílení orgánů sociálního zabezpečení provést, aniž by byla ohrožena stabilita a kontinuita rozhodování o důchodech a jejich výplatě. Konkrétní informace o platových třídách a katalogových činnostech nejsou nikdy uváděny v důvodové zprávě, požadavky jsou uplatňovány až při navazujících návrzích na změnu systemizace. ÚV ČR -VÚV trvá na své připomínce. Rozpor

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		<p>S ohledem na současnou ekonomickou situaci se nejeví další dopady na státní rozpočet související s navyšováním systemizovaných míst jako vhodné.</p> <p>Tato připomínka je zásadní.</p>	
Ministerstvo obrany	Obecně	<p>V materiálu chybí zásadní informace o tom, z jakých zdrojů má být navržené opatření financováno. Návrh zákona převážně cílí na ženy, které zajišťovaly výchovu dětí v „největším rozsahu“. Tímto opatřením se má docílit i toho, aby došlo k částečnému snížení rozdílu mezi průměrným starobním důchodem mužů a žen. Avšak rozdíl mezi výší důchodů žen a mužů je důsledkem nižších výdělků žen, nikoli důsledkem doby strávené výchovou dětí. Zásadně nesouhlasíme s tím, aby problematika, která souvisí se zaměstnaností, trhem práce a odměňováním byla řešená v důchodovém systému a to novelou příslušného zákona.</p>	<p>Vysvětleno.</p> <p>Tento materiál se zabývá především posílením principu zásluhovosti. Toho je dosaženo tím, že se zavádí nový institut, tzv. výchovné (nebo též bonus za dítě), jehož smyslem je posílit důchodové nároky osob, které získaly významnou zásluhu z hlediska budoucnosti financování základního důchodového pojištění tím, že dlouhodobě zajišťovaly výchovu dítěte, čímž se (obvykle) postaraly o přínos nového pojištěnce do systému.</p> <p>Předkladatel souhlasí s názorem, že rozdíl mezi výší důchodů žen a mužů je důsledkem mj. nižších výdělků žen (v důvodové zprávě je tato informace uvedena). K tomu však dodává, že za příčinu tohoto rozdílu v odměňování považuje mj. užší okruh příležitostí pečujících osob k výkonu lépe placených zaměstnání (péče o děti neumožňuje takové pracovní nasazení jako u nepečujících osoby). Čím více mají osoby děti, o které se musejí starat, tím je pro ně obtížnější se etablovat v solidně odměňovaném zaměstnání. Další příčinou rozdílu ve výši důchodů mužů a žen je nižší důchodový věk žen, při kterém, pokud jej využijí, nemohou objektivně získat tolik doby pojištění, jako muži, což způsobuje, že zásluhová složka jejich starobního důchodu je nižší.</p> <p>Předpisy v oblasti trhu práce (zákoník práce, zákon o zaměstnanosti) existují a jsou vymáhány v rámci činnosti orgánů inspekce práce. Prorodinná politika, která se v poslední době rozvíjí, řeší situaci těch, kteří v současné době pečují o děti a do důchodu půjdou v horizontu cca 20 až 40 roků. Výchovné je v prvních dekádách účinnosti</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			<p>navrhované úpravy určeno těm osobám, které pečovaly v minulosti a současná opatření rodinné politiky na ně proto nemohla dopadat.</p> <p>Co se týče finanční udržitelnosti, je z materiálu patrné, že zvýšení pojistného se v této souvislosti nenavrhuje, neboť je to společensky i ekonomicky obtížně obhajitelné. Náklady související se zavedením tzv. výchovného budou financovány standardně z daňových výnosů. Částečné financování důchodových dávek daněmi je v průběžném systému v EU poměrně standardním přístupem, a i v ČR běžně k financování deficitů důchodového účtu z daní dochází již v současnosti.</p>
Ministerstvo obrany	Obecně	<p>Důvodová zpráva uvádí příčiny rozdílů v důchodech mužů a žen, kterými jsou z 1/3 nižší důchodový věk a z 2/3 rozdíly v úrovni odměňování na trhu práce. V zásadě tak jde o systémové selhání, nikoliv však v tom, že by důchodový systém v ČR znevýhodňoval pečující. Je tomu spíše naopak. Rozdíly v úrovni mezd a platů jsou kolem 20 %, zatímco rozdíly v úrovni důchodů jen cca 13 %, což svědčí o redistribuci ve prospěch těch s nižšími vyměřovacími základy. Cílem by tak měla být náprava nerovností, které rozdíly vytváří – sjednocení důchodového věku (již probíhá) a odstranění diskriminační složky v odměňování. Po odstranění těchto příčin by pak bylo nyní navrhované vyrovnání diskriminační mezigeneračně (stejná kompenzace dnes a po unifikaci důchodového věku nemá opodstatnění). Obecně je zásadní řešit příčinu rozdílů v úrovni důchodů, nikoliv její důsledek. Proto požadujeme, aby MPSV nejdříve předložilo návrhy v oblasti trhu práce řešící diskriminaci v odměňování a poté aby dle potřeby cílového stavu přepracovalo předložený návrh, který může reagovat i na přechodné období mezi současným stavem a cílovým.</p> <p>Zásadní připomínka</p>	<p>Vysvětleno.</p> <p>Předpisy v oblasti trhu práce (zákoník práce, zákon o zaměstnanosti) existují a jsou vymáhány v rámci činnosti orgánů inspekce práce. Rozdíl v odměňování není obvykle důsledkem diskriminace z důvodu pohlaví, ale je především důsledkem užšího okruhu příležitostí pečujících osob k výkonu lépe placených zaměstnání (péče o děti neumožňuje takové pracovní nasazení jako u nepečujících osob). Čím více mají děti, tím je pro ně obtížnější se etablovat v solidně odměňovaném zaměstnání.</p> <p>V důvodové zprávě je uvedeno, že část rozdílu bude postupně eliminována probíhajícím sjednocením důchodového věku u obou pohlaví a také posilováním principů rovných příležitostí a rovného odměňování za práci v oblasti trhu práce. U osob, kterým již byl starobní důchod přiznán, se však pozitivní efekt tohoto předpokládaného budoucího vývoje žádným způsobem projevit nemůže.</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
Ministerstvo obrany	Obecně	Materiál neobsahuje žádnou analytickou část, která by porovnávala současný stav s navrhovaným a vyhodnotila tak výhodnost resp. nevýhodnost tohoto navrhovaného opatření. Požadujeme doplnit materiál o analýzu porovnávací výši důchodů žen s dětmi a výši důchodů žen bez dětí. Absenci údajů, které by dokazovaly, že výchova dětí skutečně ovlivňuje výši důchodu, považujeme za zásadní nedostatek materiálu. <u>Zásadní připomínka</u>	Akceptováno. Text byl doplněn.
Ministerstvo obrany	Obecně	Požadujeme do materiálu uvést propočty, ze kterých bude vyplývat, jak výchovné ovlivní výpočet starobních důchodů a jaký dopad bude mít výchovné na valorizaci do budoucna. <u>Zásadní připomínka</u>	Akceptováno. Text byl doplněn.
Ministerstvo obrany	Obecně	Návrhem není dodržena rovnost mezi příjemci a z tohoto pohledu je zcela nepřijatelný. V navrženém systému bude například nastávat situace, že více bonusů bude požívat nízkopříjmová žena se třemi dětmi, které však v budoucnu nebudou přispěvateli do systému (např. z důvodu kriminální činnosti apod.), než vysokopříjmová žena s jedním dítětem řádně přispívajícím do systému. Tato žena bude dostávat jen třetinu zvýhodnění a navíc bude dále znevýhodněna extrémním rozdílem v náhradovém poměru daného systému. Požadujeme zásadní revizi celého navrženého systému tak, aby takové excesy neobsahoval a naopak motivoval rodiče vychovat děti tak, aby přispívali do systému v ČR. <u>Zásadní připomínka</u>	Vysvětleno. Kritéria, která jsou v připomínce zmíněna, není možno v praxi individuálně a spolehlivě přezkoumávat, resp. v mnoha případech by to bylo sociálně necitlivé a tedy neobhájitelné (např. dítě zemřelo, dítě je invalidní či závislé na péči jiné osoby, dítě k datu vzniku nároku na starobní důchod není ještě zaopatřené, dítě se proti vůli rodičů odstěhovalo do zahraničí apod.). Taková kritéria nestanoví ani současná úprava zakotvující právo žen, které vychovaly děti, na snížení důchodového věku. Legitimita navrženého řešení je mj. dána tím, že výchovné náleží pouze osobám, které získaly nárok na starobní důchod , tj. byly účastny důchodového pojištění po dostatečně dlouhou dobu, čímž daly svým potomkům dobrý příklad hodný následování. Lze vycházet z obecného předpokladu, že potomek osoby, která byla dlouhodobě přispěvatelem do systému, bude rovněž takovým přispěvatelem. Příklad s pečující osobou, jejíž potomek se věnuje trestné činnosti, nelze zobecňovat, neboť jde o exces, na jehož základě nelze stavět obecné pravidlo.

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			<p>Vysokopříjmová žena s jedním dítětem zjevně dostala příležitost vykonávat solidně odměňované zaměstnání, což znamená, že dopad výchovy na její kariéru nebyl tak citelný, jako u ženy s nižšími příjmy a více dětmi. Výše příjmů pojištěnce není rozhodujícím kritériem pro vznik nároku na výchovné. Návrh oceňuje jinou formu zásluh, než je průběžné placení příspěvků do systému.</p>
<p>Ministerstvo obrany</p>	<p>Obecně</p>	<p>Prokazování výchovy dítěte pouze na základě čestného prohlášení je velmi zneužitelné ohledem na chybějící současnou evidenci pečujících. V materiálu zcela chybí, jak bude toto ověřování probíhat, přestože bude navrhovaná úprava generovat poměrně složitá a komplikovaná řízení. <u>Zásadní připomínka</u></p>	<p>Vysvětleno. Návrh vychází ze stejných principů, na kterých je již v současnosti založeno posuzování péče pro účely jejího hodnocení jako náhradní doby pojištění. Při posuzování rozsahu výchovy budou příslušné orgány sociálního zabezpečení vycházet z pravidel, která budou nastavena metodicky. Prokazování výchovy bude probíhat za využití čestného prohlášení, a to jak pro muže, tak pro ženy. Text čestného prohlášení musí být formulován tak, aby z něj bylo možné co nejlépe určit, kdo pečoval o dítě ve větším rozsahu, neboť jen taková osoba bude mít nárok na to, aby zásluhová část jejího starobního důchodu byla navýšena o výchovné. Na druhé straně může vhodně koncipované čestné prohlášení posloužit jako významný důkaz existence odpovědnosti za přeplatek na dávce, pokud se později prokáže, že údaje v něm uvedené byly zjevně nepravdivé. Aby se co nejvíce zamezilo účelovému jednání na straně osob zajišťujících výchovu, bude možno o hodnocení výchovy pro důchodové účely požádat jen při podání žádosti o přiznání důchodu. Rozhodování o rozsahu výchovy bude standardně přezkoumatelné po správní i soudní linii. Vzhledem k tomu, že v současnosti vůbec nedochází ke sporům při posuzování toho, které z pečujících osob má být doba péče o dítě do 4 let věku hodnocena jako náhradní</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			doba pojištění, nepředpokládá se ani významnější množství sporů o hodnocení výchovy. Soudní praxe případně pravidla pro posuzování rozsahu výchovy dotvoří.
Ministerstvo obrany	Obecně	Nastavení podmínek pouze na 3 vychované děti je zcela nelogické a bude docházet k obcházení systému tím, že rodiče si jednotlivé děti rozdělí mezi sebe a ve výsledku bude výchovně uplatněno na více dětí. Zásadní připomínka	Akceptováno. Návrh byl upraven v tom směru, že počet dětí nebude omezen. Předkladatel respektuje, že omezení počtu dětí by mohlo být vnímáno jako nedůvodně diskriminační. Rozpočtové dopady rozšíření nejsou nijak významné.
Ministerstvo obrany	Obecně	Návrh je velmi administrativně náročný. Současné informační systémy MO jsou značně zastaralé a jejich úprava bude časově i finančně velmi náročná. Otázkou je, zda orgány provádějící sociální zabezpečení jsou schopny během krátké doby tyto systémy připravit na navrhované změny. Zásadní připomínka	Akceptováno. Prevenčí administrativních rizik, na která upozornily orgány sociálního zabezpečení, může být dostatečně dlouhá doba legisvakance (navrhovaná účinnost je posunuta na 1. 1. 2024).
Ministerstvo zemědělství	K důvodové zprávě	Vzhledem k očekávanému značnému dopadu návrhu do státního rozpočtu doporučujeme doplnit informace, jakým způsobem budou navrhovaná opatření (zavedení institutu zvýšení zásluhové části starobního důchodu za vychované dítě) financována. Obecná konstatování o navýšení výdajů v oblasti důchodového systému bez předložení adekvátních zdrojů financování nepovažujeme v předloženém materiálu, který má být součástí reformy důchodového systému, za dostačující.	Vysvětleno. Co se týče finanční udržitelnosti, je z materiálu patrné, že zvýšení pojistného se v této souvislosti nenavrhuje, neboť je to společensky i ekonomicky obtížně obhajitelné. Náklady související se zavedením tzv. výchovného budou financovány standardně z daňových výnosů. Částečné financování důchodových dávek daněmi je v průběžném systému v EU poměrně standardním přístupem, a i v ČR běžně k financování deficitů důchodového účtu z daní dochází již v současnosti.
Ministerstvo zemědělství	K důvodové zprávě	Upozorňujeme, že odůvodnění čl. IV (účinnost předpisu) není v souladu s textem návrhu zákona. Dělená účinnost se sice týká čl. II bodu 6, ale je navrhována dnem 1. září 2022 (nikoli dnem následujícím po dni vyhlášení). Dále se v textu návrhu stanoví, že účinnosti nabývá dnem následujícím po dni vyhlášení čl. III bod 3 (nikoli 6).	Akceptováno. Důvodová zpráva byla opravena.
Ministerstvo zemědělství	Čl. II bod č. 3	K návrhu zákona, čl. II bod č. 3	Akceptováno.

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		Upozorňujeme na chybějící čárku za textem „zákona č. 155/1995 Sb.“, v pořadí třetím.	
Ministerstvo zemědělství	Platná znění	<p>K části materiálu Platná znění s vyznačením navrhovaných změn</p> <p>Upozorňujeme, že v textu navrhovaného § 6 odst. 14 zákona č. 582/1991 Sb. je zachována současná terminologie „procentní výměra“, ačkoli předložený návrh již vychází z úprav důchodového pojištění, které jsou navrhovány samostatným zákonem jako součást důchodové reformy.</p> <p>Také v popisu návrhu v EKLEP je použita tato terminologie. Doporučujeme provést kontrolu textu návrhu ve smyslu používání terminologie.</p>	Akceptováno. Platné znění bylo opraveno.
Ministerstvo životního prostředí	Obecně	<p>Ministerstvo životního prostředí vyjadřuje s předloženým materiálem zásadní nesouhlas.</p> <p>Je třeba podotknout, že načasování předložení tak zásadní reformy bez koaliční shody (aktuální situace související s nemocí covid-19, volební rok) je dle našeho názoru nevhodné a vzbuzuje pochybnosti o skutečném záměru MPSV předložit takovou důchodovou reformu, která by byla proveditelná. Samotný legislativní proces je minimálně roční záležitostí, a to v případě, že se jedná o běžný, málo kontroverzní návrh zákona.</p> <p>S materiálem nelze dále souhlasit, neboť má enormní dopady na státní rozpočet, přičemž není uvedeno, jaké zdroje na financování má stát použít. Nepříjemné je i personální navýšení příslušných resortů (jak počet míst, tak objem prostředků na platy).</p> <p><u>Tato připomínka je zásadní</u></p>	<p>Vysvětlení MPSV:</p> <p>Předkladatel připouští a předpokládá, že návrh jako celek či některé jeho aspekty budou zcela legitimním předmětem další politické diskuse v rámci projednání materiálů ve vládě či na půdě obou komor parlamentu.</p> <p>Fakt, že některé otázky budoucího financování navržených změn nejsou dosud zcela vyjasněny, není dle názoru předkladatele důvodem pro to, aby připravený návrh, jímž je realizována stěžejní část Programového prohlášení vlády, nebyl již nyní předložen k posouzení odborné i laické veřejnosti a následně postoupen do dalších stadií legislativního procesu.</p> <p>Co se týče finanční udržitelnosti, je z materiálu patrné, že zvýšení pojistného se v této souvislosti nenavrhuje, neboť je to společensky i ekonomicky obtížně obhajitelné. Náklady související se zavedením tzv. výchovného budou financovány standardně z daňových výnosů. Částečné financování důchodových dávek daněmi je v průběžném systému v EU poměrně standardním přístupem, a i v ČR</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			<p>běžně k financování deficitů důchodového účtu z daní dochází již v současnosti.</p> <p>Předkladatel považuje navýšení počtu zaměstnanců za opodstatněné, neboť jde o významné a administrativně náročné změny, které nelze bez personálního posílení orgánů sociálního zabezpečení provést, aniž by byla ohrožena stabilita a kontinuita rozhodování o důchodech a jejich výplatě.</p> <p>MŽP trvá na své připomínce. Rozpor</p>
Ministerstvo vnitra	K čl. II – k bodu 6 ZDP	<p>K čl. II – k bodu 6 přechodných ustanovení k zákonu o důchodovém pojištění:</p> <p>Věta druhá stanoví, že v určitých případech je navýšení důchodu podmíněno podáním písemné žádosti, jejíž součástí je čestné prohlášení, že „nenastala překážka pro zvýšení starobního důchodu podle bodu 2 uvedená v bodě 4 větě poslední“. Z dané formulace není jasné, na jaké body přechodné ustanovení odkazuje, tedy jaká překážka nastala. Odpověď nelze nalézt ani ve zvláštní části důvodové zprávy.</p> <p>Doporučujeme tedy přechodné ustanovení vyjasnit a upravit, přičemž usuzujeme, že předkladatel měl na mysli, že zvýšení starobního důchodu nesmí bránit některá ze skutečností uvedených v navrhovaném § 34a odst. 4.</p>	Akceptováno. Bod 6 byl upraven.
Ministerstvo vnitra	K čl. III bodu 4 ZOPSP	<p>K čl. III bodu 4 – k § 53 odst. 4 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení:</p> <p>Upozorňujeme, že v souladu s § 9 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení plní úkoly v oblasti důchodového pojištění u příslušníků bezpečnostních sborů Ministerstvo vnitra. Podle navrženého znění § 53 odst. 4 by oprávnění vyzvat osoby k poskytnutí součinnosti při zjišťování osoby, která o dítě</p>	<p>Neakceptováno, vysvětleno.</p> <p>Dle § 6 odst. 4 písm. a) bodu 4 ZOPSP (čl. III bod 1) vede sporné řízení OSSZ, a to i když důchod vyplácí např. Ministerstvo vnitra. Tedy i OSSZ bude činit výzvu podle věty první. Věta druhá je již formulována obecně, tj. mohou podle ní postupovat všichni plátcí důchodu.</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		pečovala v největším rozsahu, měla pouze okresní správa sociálního zabezpečení. Dáváme na zvážení, zda není vhodné normativní text zobecnit.	
Ministerstvo vnitra	K čl. IV	K čl. IV – k účinnosti: Návrh představuje zásadní systémové i parametrické změny, proto je nutné na něj nahlížet v kontextu celého systému sociálního zabezpečení. Návrh s sebou nese potřebu provedení softwarových změn informačního systému sociálního zabezpečení. Vzhledem k nutnosti provedení zásadních softwarových změn (včetně testování), které jsou nezbytné pro úspěšnou implementaci návrhu, je účinnost stanovena příliš optimisticky, proto navrhuje její posun do pozdějšího časového období.	Akceptováno. Prevenčí administrativních rizik, na která upozornily orgány sociálního zabezpečení, může být dostatečně dlouhá doba legisvakance; navrhovaná účinnost je posunuta o jeden rok na 1. leden 2024.
Ministerstvo vnitra	K důvodové zprávě	K důvodové zprávě: Obecně doporučujeme zvláštní část důvodové zprávy uvést do souladu s normativním textem. Například komentář k účinnosti, který je součástí zvláštní části důvodové zprávy, uvádí, že ustanovení čl. II bodu 6 má nabýt účinnosti dnem následujícím po dni vyhlášení právního předpisu, kdežto normativní text stanoví, že účinnost předmětného ustanovení má nastat dnem 1. září 2022.	Akceptováno. Důvodová zpráva byla upravena, aby odpovídala normativnímu textu.
Ministerstvo vnitra	K nadpisům první a druhé části	K nadpisům první a druhé části: Předmětný návrh novelizuje dva různé právní předpisy, proto je členěn na části, které jsou opatřeny nadpisy. V souladu s legislativní praxí bývají k označení částí užívány slovní citace novelizovaných právních předpisů, nikoliv zkrácené citace. Doporučujeme proto návrh v tomto smyslu upravit.	Akceptováno. Nadpisy byly sjednoceny.

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
Ministerstvo vnitra	K čl. III bodu 6 ZOPSZ	<p>K čl. III bodu 6 – k § 84a zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. V rámci novelizační věty navrhujeme vypustit slova „včetně nadpisu“, neboť nové ustanovení nadpis neobsahuje. 2. Slova „při uplatnění žádosti o důchod“ navrhujeme nahradit formulací „při podání žádosti o důchod“. 3. Pasáž „, že není překážka“ pak navrhujeme nahradit slovy „o neexistenci překážek“. 	<p>Akceptováno.</p> <p>Nadpis byl doplněn.</p> <p>Ustanovení bylo formulačně upraveno, aby odpovídalo dikci podle § 83.</p> <p>Ustanovení bylo formulačně upraveno.</p>
Ministerstvo vnitra	K čl. IV	<p>K čl. IV – k účinnosti:</p> <p>Slovo „která“ navrhujeme nahradit slovem „které“.</p>	Akceptováno.
ČMKOS	Obecně	<p>A. ČMKOS považuje důchodovou reformu za důležité téma současnosti, které vyžaduje vzhledem k dlouhodobým zásadním sociálním i ekonomickým dopadům společenský konsensus založený na co nejširším uznání opodstatněnosti a spravedlnosti navrhovaných reformních opatření rozhodujícími politickými aktéry. Proto se ČMKOS zapojila spolu se zástupci politických stran, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva financí, sociálních partnerů, odborné a občanské veřejnosti aktivně do činnosti Komise pro spravedlivé důchody, v jejímž rámci byla v uplynulých letech diskutována zásadní témata související se zajištěním sociálně přiměřených a dlouhodobě finančně udržitelných důchodů pro současné i budoucí generace, včetně návrhů, které jsou obsaženy v předložených návrzích zákonů.</p> <p>Za zásadní problém předloženého souboru zákonů k provedení důchodové reformy podle názoru ČMKOS je, že se nezabývá příjmovou stranou systému důchodového pojištění. U předložených návrhů tak chybí ukotvení, které návrhy obsažené v překládaných zákonech prováže s aktuální situací státního rozpočtu, resp. s ekonomickou realitou. Tato výhrada</p>	<p>Vysvětleno.</p> <p>Co se týče finanční udržitelnosti, je z materiálu patrné, že zvýšení pojistného se v této souvislosti nenavrhuje, neboť je to společensky i ekonomicky obtížně obhajitelné. Náklady související se zavedením tzv. výchovného budou financovány standardně z daňových výnosů. Částečné financování důchodových dávek daněmi je v průběžném systému v EU poměrně standardním přístupem, a i v ČR běžně k financování deficitů důchodového účtu z daní dochází již v současnosti.</p> <p>Za této situace nepovažuje předkladatel za nezbytné doplňovat do důvodové zprávy podrobnou analýzu finančních dopadů zrušení superhrubé mzdy ve vztahu k možnostem financování nákladů důchodové reformy. Dopady opatření jsou vyjádřeny absolutní částkou a tato se v důsledku v poslední době přijatých daňových opatření nezmění.</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		<p>je o to vážnější nejen vzhledem k aktuální koronavirové krizi a jí doprovázející krizi ekonomické, ale též vzhledem k přijímaným opatřením státu, zvláště v daňové oblasti. Tato přijatá opatření, zejména zvláště zrušení superhrubé mzdy, zavedení stravovacího paušálu ale i další výrazné daňové změny zásadním způsobem ovlivní stav a vývoj veřejných financí a v tím samozřejmě i možnost přijmout naznačený směr důchodové reformy. Bez vyjasnění postavení a vývoje důchodového systému v rámci nového uspořádání veřejných financí fakticky nelze dost dobře a zodpovědně o žádné důchodové reformě rozhodnout. V této souvislosti ČMKOS požaduje, aby do důvodové zprávy byla doplněna pasáž o finančních dopadech zrušení superhrubé mzdy ve vztahu k možnostem financování nákladů důchodové reformy.</p> <p><u>Tato připomínka je zásadní</u></p>	
ČMKOS	Obecně	<p>B. ČMKOS dlouhodobě usiluje o odstraňování genderových rozdílů v odměňování a v důchodech. Oceňuje, že součástí nově navrhovaných právních úprav v oblasti důchodového pojištění je návrhem zákona, kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, zaváděn nový institut zvýšení zásluhové části starobního důchodu za vychované děti, jehož účelem je posílit důchodové nároky osob, které v průběhu svojí pracovní kariéry zajišťovaly výchovu dětí, který v navrhované podobě umožní výrazně snížit nespravedlivé rozdíly mezi muži a ženami.</p> <p>Proto ČMKOS uvedený návrh zákona podporuje a neuplatňuje k němu žádné připomínky; věří s ohledem na dosavadní diskuse a vyjádření představitelů politických stran zastoupených v Parlamentu ČR i sociálních partnerů k této problematice, že v rámci stávajícího volebního období existuje reálná možnost úspěšného dokončení legislativního procesu tohoto zákona.</p>	Vzato na vědomí.

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		<p><u>Tato připomínka je zásadní</u></p>	
ČNB	Obecně	<p>Úvod</p> <p>Dle předkladatelů návrh zákona přináší do oblasti základního důchodového pojištění nový institut zvýšení zásluhové části starobního důchodu za vychované děti, jehož účelem je posílit důchodové nároky osob, které v průběhu svojí pracovní kariéry zajišťovaly výchovu dětí.</p> <p>Zásadní připomínka:</p> <p>1. obecná:</p> <p>ČNB uplatňuje zásadní připomínku k potřebě a ke způsobu rozhodování o tom, který z rodičů zajišťoval výchovu ve větším rozsahu.</p> <p>Domníváme se, že je nereálné, aby otázku, který z rodičů zajišťoval výchovu ve větším rozsahu, byly schopné posoudit a rozhodnout okresní správy sociálního zabezpečení a dá se tak předpokládat, že většina případných sporů mezi rodiči bude pokračovat dále v soudním řízení, což ještě více zatíží soudní systém. Zvýší se tak byrokratická zátěž dotčených orgánů, která bude mít i nemalé ekonomické dopady do státního rozpočtu. Uvedené riziko zmiňuje i Závěrečná zpráva RIA, kde je toto riziko vyhodnoceno jako „potenciálně velké“.</p>	<p>Vysvětleno.</p> <p>Návrh vychází ze stejných principů, na kterých je již v současnosti založeno posuzování péče pro účely jejího hodnocení jako náhradní doby pojištění. Při posuzování rozsahu výchovy budou příslušné orgány sociálního zabezpečení vycházet z pravidel, která budou nastavena metodicky.</p> <p>Prokazování výchovy bude probíhat za využití čestného prohlášení, a to jak pro muže, tak pro ženy. Text čestného prohlášení musí být formulován tak, aby z něj bylo možné co nejlépe určit, kdo pečoval o dítě ve větším rozsahu, neboť jen taková osoba bude mít nárok na to, aby zásluhová část jejího starobního důchodu byla navýšena o výchovné. Na druhé straně může vhodně koncipované čestné prohlášení posloužit jako významný důkaz existence odpovědnosti za přeplatek na dávce, pokud se později prokáže, že údaje v něm uvedené byly zjevně nepravdivé. Aby se co nejvíce zamezilo účelovému jednání na straně osob zajišťujících výchovu, bude možno o hodnocení výchovy pro důchodové účely požádat jen při podání žádosti o přiznání důchodu.</p> <p>Rozhodování o rozsahu výchovy bude standardně přezkoumatelné po správní i soudní linii. Soudní praxe</p>

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			<p>případně pravidla pro posuzování rozsahu výchovy dotvoří.</p> <p>Vzhledem k tomu, že v současnosti vůbec nedochází ke sporům při posuzování toho, které z pečujících osob má být doba péče o dítě do 4 let věku hodnocena jako náhradní doba pojištění, nepředpokládá se ani významnější množství sporů o hodnocení výchovy.</p>
ČNB	Obecně	<p>Připomínka:</p> <p>1. obecná:</p> <p>ČNB doporučuje doplnění materiálu o variantu založenou na principu dobrovolné daňové (důchodové) asignace. Uplatnění daňové (důchodové) asignace by mnohem lépe respektovalo principy zásluhovosti, spravedlnosti a srozumitelnosti.</p> <p>Návrh na zvýšení starobních důchodů za výchovu dětí, neboli výchovné, má dle MPSV za cíl vyrovnat nižší průměrnou úroveň důchodů žen ve srovnání s muži. Předkladatelé přitom vycházejí z předpokladu, že výchovu dětí v největším rozsahu zajišťují převážně ženy. Výchovné má zároveň představovat ocenění osob, které se zasloužily o budoucí přínos nového pojištěnce do důchodového systému. Nicméně způsob, který je navržen v novele zákona o důchodovém pojištění, a to paušální zvýšení důchodu pro oprávněnou osobu, je na první pohled problematický jak z hlediska spravedlnosti, tak srozumitelnosti, resp. administrativní náročnosti a nákladnosti takového opatření.</p> <p>Navrhované opatření navíc značně navyšuje výdaje z důchodového systému.</p>	<p>Vysvětleno.</p> <p>Co se týče finanční udržitelnosti, je z materiálu patrné, že zvýšení pojistného se v této souvislosti nenavrhuje, neboť je to společensky i ekonomicky obtížně obhajitelné. Náklady související se zavedením tzv. výchovného budou financovány standardně z daňových výnosů. Částečné financování důchodových dávek daněmi je v průběžném systému v EU poměrně standardním přístupem, a i v ČR běžně k financování deficitů důchodového účtu z daní dochází již v současnosti. Problematika daňové (důchodové) asignace překračuje rámec předkládaného materiálu i gesci MPSV; MPSV předpokládá, že tato otázka bude předmětem širší diskuse v návaznosti na reformu daňového systému.</p>

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
Ministerstvo pro místní rozvoj	Obecně	1. S ohledem na skutečnost, že do meziresortního připomínkového řízení byly souběžně zařazeny tři návrhy, které mění zákon č. 155/1995 Sb. a zákon č. 582/1991 Sb., doporučujeme zvážit sjednocení předmětných návrhů v jeden. Domníváme se, že pro důkladné posouzení předložených návrhů by byl vhodnější a efektivnější komplexní návrh úpravy v jednom celku, neboť v tomto provedení jsou předložené materiály kusé a roztržité. V této souvislosti doporučujeme kupř. provedení kontroly číselného označení poznámek pod čarou v předložených návrzích, vizte níže bod 2.	Vysvětleno. Návrh důchodové reformy je rozdělen do tří materiálů, protože obsahuje tři relativně samostatné okruhy opatření, které lze po věcné stránce posuzovat nejen komplexně, ale také izolovaně. Vzájemně se tyto okruhy nepodmiňují. Např. výchovné může být plně funkční i v případě, že nebude přijata změna architektury důchodového systému či snížení důchodového věku u zaměstnanců vykonávajících náročné profese. Rovněž každé z těchto souvisejících opatření může být plně funkční v případě, že nebude schváleno výchovné. Návrh je primárně koncipován tak, že navazuje na změnu architektury, která má být účinná od 1. 1. 2023. Pokud by však změna architektury schválena nebyla, náleželo by výchovné k procentní výměře starobního důchodu. V takovém případě zůstane (vzhledem k nově navrhované účinnosti 1. 1. 2024) dostatek času na provedení příslušných legislativně technických úprav návrhu. Kontrola poznámek byla provedena a došlo k některým úpravám.
Ministerstvo pro místní rozvoj	K části druhé	2. K čl. III, bodu 1, poznámce pod čarou č. 89 Vzhledem k tomu, že v materiálu č.j. MPSV-2020/78780-510/4 u změny zákona č. 582/1991 Sb. končí číselné označení poznámek pod čarou číslem 87 a v materiálu č.j. MPSV-2020/216544-510/1 u změny zákona č. 582/1991 Sb. nová poznámka pod čarou není zapracována, máme za to, že v daném materiálu by měla následovat poznámka pod čarou č. 88 (nikoliv poznámka pod čarou č. 89). Doporučujeme provést kontrolu číselného označení poznámky pod čarou č. 89.	Akceptováno. Kontrola poznámek byla provedena a došlo k některým úpravám.
Ministerstvo pro místní rozvoj	K čl. III, bodu 6	3. K čl. III, bodu 6 Z novelizačního bodu 6 doporučujeme vypustit slova „včetně nadpisu“, neboť nový § 84a nadpis neobsahuje.	Akceptováno. Nadpis doplněn.

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
Ministerstvo pro místní rozvoj	K čl. III, bodu 7	4. K čl. III, bodu 7 V novelizačním bodě 7 doporučujeme v souladu s čl. 58 odst. 8 písm. g) Legislativních pravidel vlády za slovo „konci“ vložit slovo „textu“.	Akceptováno.
Ministerstvo pro místní rozvoj	Účinnost	5. K čl. IV, účinnosti Upozorňujeme na nesoulad v ustanovení o nabytí účinnosti s odůvodněním tohoto ustanovení ve zvláštní části důvodové zprávy, kde se uvádí, že obě výjimky, tedy čl. II bod 6 i čl. III bod 6, budou nabývat účinnosti dnem následujícím po dni vyhlášení zákona, přičemž v samotném ustanovení o nabytí účinnosti je uvedeno, že čl. II bod 6 nabude účinnosti dnem 1. září 2022. Ve zvláštní části důvodové zprávy se rovněž uvádí, že druhou výjimkou je čl. III bod 6, nikoliv čl. III bod 3, jak je uvedeno v ustanovení o nabytí účinnosti. Doporučujeme proto provést kontrolu tohoto ustanovení, resp. oba materiály uvést do souladu.	Akceptováno. Důvodová zpráva byla upravena, aby odpovídala normativnímu textu.
Ministerstvo zahraničních věcí	Obecně	K uvedenému legislativnímu návrhu nemáme z hlediska působnosti Ministerstva zahraničních věcí zásadní připomínky, upozorňuji však na možné zvýšení administrativní zátěže příslušných okresních správ sociálního zabezpečení, potažmo i zaměstnavatelů, jež může být důsledkem sporů o to, který z rodičů o dítě převážně pečoval, a nutnosti provádění dokazování v těchto případech (např. co se týče čerpání z fondů sociálních a kulturních potřeb ve prospěch dítěte, čerpání ošetřovného při péči o dítě apod.).	Vysvětleno. Návrh vychází ze stejných principů, na kterých je již v současnosti založeno posuzování péče pro účely jejího hodnocení jako náhradní doby pojištění. Při posuzování rozsahu výchovy budou příslušné orgány sociálního zabezpečení vycházet z pravidel, která budou nastavena metodicky. Rozhodování o rozsahu výchovy bude standardně přezkoumatelné po správní i soudní linii. Soudní praxe případně pravidla pro posuzování rozsahu výchovy dotvoří. Vzhledem k tomu, že v současnosti vůbec nedochází ke sporům při posuzování toho, které z pečujících osob má být doba péče o dítě do 4 let věku hodnocena jako náhradní

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			doba pojištění, nepředpokládá se ani významnější množství sporů o hodnocení výchovy.
NKÚ	K důvodové zprávě	<p>V důvodové zprávě k návrhu novely zákona se v rámci rizik pro veřejné rozpočty uvádí, že navýšení pojistného za účelem financování dodatečných nákladů souvisejících se zavedením výchovného se nepředpokládá.</p> <p>Navrhované řešení spočívající v realizaci varianty 1 však zvýší výdaje na důchody, což navíc v kombinaci s blížícím se důchodovým věkem populačně silných ročníků bude klást na příjmovou stranu rozpočtu v nadcházejících dekádách významné nároky (bez navýšení odvodového či daňového zatížení, navýšení věku odchodu do důchodu či bez významnějšího navýšení zadlužení se tak tento návrh nejeví jako dlouhodobě udržitelný).</p> <p>Z návrhu není zcela zřejmé, jakým způsobem budou tyto náklady pokryty a jakým způsobem navrhovaná právní úprava přispěje k dlouhodobé udržitelnosti systému průběžného financování (uváděné adekvátní ocenění osob, které získaly významnou zásluhu z hlediska budoucnosti financování základního důchodového pojištění vs. případná motivace současných pojištěnců k tomu, aby se postarali o přínos nového pojištěnce do systému). V uvedeném směru doporučujeme důvodovou zprávu doplnit.</p>	<p>Vysvětleno. Co se týče finanční udržitelnosti, je z materiálu patrné, že zvýšení pojistného se v této souvislosti nenavrhuje, neboť je to společensky i ekonomicky obtížně obhajitelné. Náklady související se zavedením tzv. výchovného budou financovány standardně z daňových výnosů. Částečné financování důchodových dávek daněmi je v průběžném systému v EU poměrně standardním přístupem, a i v ČR běžně k financování deficitů důchodového účtu z daní dochází již v současnosti.</p> <p>Odhadované finanční dopady jsou podrobněji specifikovány v důvodové zprávě v části E.</p>
NKÚ	Obecně	Upozorňujeme, že nově zaváděný pojem „ <i>poskytování péče v největším rozsahu</i> “ je základní podmínkou pro nárokování výchovného, ale není v novele zákona definován. Navrhované znění novely zákona proto doporučujeme doplnit o výklad tohoto pojmu.	<p>Vysvětleno. Návrh vychází ze stejných principů, na kterých je již v současnosti založeno posuzování péče pro účely jejího hodnocení jako náhradní doby pojištění. Při posuzování rozsahu výchovy budou příslušné orgány sociálního zabezpečení vycházet z pravidel, která budou nastavena metodicky.</p>

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			Prokazování výchovy bude probíhat za využití čestného prohlášení, a to jak pro muže, tak pro ženy. Text čestného prohlášení musí být formulován tak, aby z něj bylo možné co nejlépe určit, kdo pečoval o dítě ve větším rozsahu. Rozhodování o rozsahu výchovy bude standardně přezkoumatelné po správní i soudní linii. Předpokládá se, že soudní praxe případně pravidla pro posuzování rozsahu výchovy dotvoří, díky čemuž posléze dojde i k úpravě správní praxe.
NRZP	Obecně	Vzhledem k tomu, že ministryně financí ČR paní Alena Schillerová deklarovala, že vláda nebude projednávat novelu zákona o důchodovém pojištění, a že nepočítá s e schválením jakékoliv novely tohoto zákona, NRZP ČR předkládá pouze obecné stanovisko k jednotlivým zásadním bodům. Domníváme se, že konkrétní připomínky jsou v tomto případě nadbytečné.	Vysvětleno. Mediální prohlášení ministryně financí ČR paní Aleny Schillerové není dle názoru předkladatele dostatečným důvodem pro to, aby připravený návrh, jímž je realizována stěžejní část Programového prohlášení vlády, nebyl již nyní předložen k posouzení odborné i laické veřejnosti a následně postoupen do dalších stadií legislativního procesu.
NRZP	K návrhu	<u>Výchovné za péči o dítě - hlavní pečující rodič by získal k důchodu 500 korun za každé vychované dítě, maximálně však 1 500 korun.</u> Návrh je nepochybně motivován správnou myšlenkou, a to podporou rodin s více dětmi. Přesto se nám zdá stanovení pevné částky za chybné a není zřejmé, proč je podpora limitována třemi dětmi. Zdá se nám lepší vyjádřit zvýšení penzí procentuální částkou za každé vychované dítě. Více by se projevila pracovní aktivita a výše výdělku v produktivním věku. Předložený návrh je výhodný pouze pro skupinu lidí s nižšími příjmy.	Vysvětleno. Pevná částka byla zvolena z důvodu srozumitelnosti, rovnosti a administrativní proveditelnosti, zejména ve vztahu k důchodům přiznaným již před účinností právní úpravy. Vysvětlení k částce 500 Kč (x počet vychovaných dětí) je podáno v RIA na str. 9. Tato částka se u nejpočetnější skupiny dotčených žen/mužů (tj. těch, kteří vychovali nejvýše 3 děti) blíží hodnotě, která představuje statistický rozdíl mezi průměrnou výší starobního důchodu mužů a žen, zároveň však tento rozdíl nepřevyšuje, což znamená, že zmírnění rozdílu bude dosaženo rozpočtově odpovědným způsobem. Jde o společensky uznanou hranici přijatelnou pro veřejné rozpočty. Předkladatel

VÝCHOVNĚ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
			připouští, že výše tohoto standardu se může stát předmětem politické diskuse.
NRZP	Obecně	Předložený návrh by měl obsahovat například tato ustanovení: Příspěvek rodičům nebo prarodičům ke starobnímu nebo invalidnímu důchodu. Možnost přispívat svým rodičům, nebo prarodičům na jejich důchod určitou částkou. Tuto částku příspěvku by si mohl poplatník odečíst od daně z příjmů. Jedná se formou daňové asignace – přesměrování části příjmu poplatníka daně z příjmů na jiný účel. Daňová asignace dává smysl jen vůči rodičům, nebo prarodičům pobírající starobní nebo invalidní důchod. Návrh zákona zcela nenásilně a pro občany velmi přijatelně, zapojuje daně do důchodového systému. Samozřejmě, že výše příspěvku by musela být limitována, např. jedno procento ze mzdy.	Vysvětleno. Varianta asignací nebyla podpořena v Komisi pro spravedlivé důchody (viz zápis z 22. 3. 2020), proto nebyla dále rozpracována. V tomto směru byla doplněna RIA (úvodní text k části 2. – Návrh variant řešení).
Rada seniorů	Obecně	Rada seniorů České republiky děkuje za možnost připomínkovat druhý zákon penzijní reformy 2021, který má ambici řešit zásadní problém současnosti a tím také penzijního systému, kterým je nízká natalita populace. Rada seniorů ČR vítá, oceňuje a podporuje navýšit starobní penze o 500 – 1 500 Kč měsíčně za vychované děti seniorkám budoucím i současným. Rozdíly ve výši důchodů mezi muži a ženami se významně sníží a navýšení starobních penzí ženám bydlícím osamocené v nájemních bytech v Praze, Brně a dalších krajských městech přispěje k růstu finanční dostupnosti nájemního bydlení. Současně dojde k poklesu sociálních dávek na bydlení. Rada seniorů ČR vítá a oceňuje též navrhovanou genderovou spravedlnost, která umožní výchovu dětí zabezpečit dle specifických potřeb každé rodiny. Rada seniorů ČR považuje zákon za dokonalý, spravedlivý, vítá jej, oceňuje a jeho přijetí podporuje. K předloženému návrhu zákona neuplatňujeme žádné zásadní návrhy ani připomínky.	Vzato na vědomí.
KZPS	Obecně	Všechny tři předložené návrhy zákonů jsou především realizací vládního prohlášení, vychází z některých námětů projednaných v	Vysvětleno.

VÝCHOVNÉ

MPSV-2020/114128-510/2

Připomínkové místo	Ustanovení	Připomínky	Vypořádání
		<p>Komisi pro spravedlivé důchody (dále jen Komise) a reagují i na závěry OECD v důchodové oblasti.</p> <p><u>K návrhu na zvýšení starobního důchodu za vychované dítě</u> Návrh počítá s nárokem na „výchovné“ pouze jedné osobě, která zajišťovala výchovu dítěte v největším rozsahu a to 500,- Kč na jedno dítě, maximálně na 3 děti. O tuto částku by se zvyšovala „zásluhová část“ důchodu a ročně by se na základě nařízení vlády valorizovala.</p> <p>K uvedenému cíli návrhu (<i>ocenění výchovy nových plátců důchodového pojištění</i>) nemáme připomínky, ale <u>nesouhlasíme s výší nastavené částky „výchovného“ na 500,- Kč/dítě, a to z důvodu dopadu na výdaje státního rozpočtu.</u> Ke skokovému navýšení zásluhové části starobních důchodů by mělo dojít od účinnosti zákona, tj. od 1.1.2023 u nových žadatelů, ale i u stávajících poživatelů starobního důchodu splňujících podmínku výchovy v největším rozsahu (<i>cca 1,4 mil. osob, v převážné většině žen</i>).</p> <p><u>Žádáme</u> proto o <u>posouzení výdajových dopadů nastavení nižší částky „výchovného“</u> nebo o <u>případný posun účinnosti navrhovaného zákona</u> s ohledem na řešení enormního schodku státního rozpočtu v důsledku koronavirové pandemie.</p> <p>Nezanedbatelný je zároveň dopad na <u>administrativní náročnost u správy sociálního zabezpečení</u> (i u ozbrojených složek), otázka <u>personálního zabezpečení (správního řízení, tzv. řízení o uznání výchovy, které bude vedeno na okresních správách sociálního zabezpečení v případech sporu, kdo z rodičů zajišťoval výchovu v největším rozsahu)</u> a tím i <u>nárůst výdajů plátců „výchovného“</u>.</p> <p>Zásadní připomínka</p>	<p>Pevná částka byla zvolena z důvodu srozumitelnosti, rovnosti a administrativní proveditelnosti, zejména ve vztahu k důchodům přiznaným již před účinností právní úpravy.</p> <p>Vysvětlení k částce 500 Kč (x počet vychovaných dětí) je podáno v RIA na str. 9. Tato částka se u nejpočetnější skupiny dotčených žen/mužů (tj. těch, kteří vychovali nejvýše 3 děti) blíží hodnotě, která představuje statistický rozdíl mezi průměrnou výší starobního důchodu mužů a žen, zároveň však tento rozdíl nepřevyšuje, což znamená, že zmírnění rozdílu bude dosaženo rozpočtově odpovědným způsobem. Jde o společensky uznanou hranici přijatelnou pro veřejné rozpočty. Předkladatel připouští, že výše tohoto standardu se může stát předmětem politické diskuse.</p> <p>Prevencí administrativních rizik, na která upozornily orgány sociálního zabezpečení, může být dostatečně dlouhá doba legisvakance (navrhovaná účinnost je posunuta na 1. 1. 2024).</p> <p>Vzhledem k tomu, že v současnosti vůbec nedochází ke sporům při posuzování toho, které z pečujících osob má být doba péče o dítě do 4 let věku hodnocena jako náhradní doba pojištění, nepředpokládá se ani významnější množství sporů o hodnocení výchovy.</p>